Ratajský zpravodaj

ročník 26
1/červen 2025

Letošní nejvýznamnější akcí bylo odhalení pamětní desky letci RAF Františku Machálkovi v neděli 6. dubna. Více na straně 2 a 3.

foto: Daniel Sucharski

SLOVO STAROSTY

Milí spoluobčané,

chtěl bych se ještě jednou ohlédnout za pietním aktem s odhalením pamětní desky letci RAF Františku Machálkovi, který část svého života prožil v domě č. p. 43. V neděli 6. dubna byl výjimečný den, na který budeme, jak věřím, všichni dlouho vzpomínat, a který podle mnoha ohlasů zanechal v přítomných velmi silný dojem.

Mám upřímnou radost, že se nám v Ratajích podařilo uspořádat důstojnou a po všech stránkách velmi kvalitní akci, která měla navíc i celorepublikový dosah. Přivítali jsme u nás nejen významné hosty z armády, spolků a veřejného života, ale také rodinu Františka Machálka, která přijela z Brna a z Liberce.

Bylo vidět, že si blízcí Františka Machálka nesmírně vážili toho, co jsme pro jejich otce, dědečka a příbuzného připravili. Velmi kladně hodnotili jak samotný pietní akt, tak výstavu i celý doprovodný program. Jejich poděkování a dojmy mě osobně velmi potěšily. Lidé akci dodnes připomínají, sdílejí s námi své dojmy a oceňují, že se v Ratajích podařilo připravit něco tak výjimečného. Na obecním úřadě si stále můžete zakoupit pamětní brožuru, která zachycuje život Františka Machálka a přibližuje, co obnášel život letců RAF.

Tato událost spojila mnoho lidí napříč profesemi, generacemi i zájmy. Děkuji všem, kteří se na její přípravě podíleli, i všem, kteří přišli a pomohli vytvořit důstojnou atmosféru.

Přeji vám klidné léto, příjemné dovolené, hezké prázdniny a čas na zasloužený odpočinek.

Marek Zezula

PIETNÍ AKT K UCTĚNÍ PAMÁTKY LETCE RAF FRANTIŠKA MACHÁLKA MĚL CELOREPUBLIKOVÝ PŘESAH

Slavnostní pietní akt k uctění památky ratajského rodáka, pilota 311. československé bombardovací perutě RAF Františka Machálka, se uskutečnil v neděli 6. dubna. Jednalo se o velkou událost nejen z pohledu obce, ale i celorepublikového významu. Letci RAF totiž byli perzekvováni minulým režimem, sebrali jim hodnosti, čest i šanci žít důstojný život. V lepším případě mohli vykonávat pouze nekvalifikovanou práci a byli pod dohledem Státní bezpečnosti, v horším případě skončili ve vězení nebo v uranových dolech. Po revoluci jim nová vláda vrátila hodnosti, čest a dala jim uznání, avšak mnozí se toho už nedožili. A jedním z nich byl i František Machálek.

Alca místo Gripenů

Přípravy akce začaly už v listopadu 2024, kdy obec požádala o přelet JAS-39 Gripenů, švédských bojových letounů. Ministerstvo obrany ČR obci schválilo přelet dvojice českých letounů Aero L 159 ALCA, které jsou jakýmisi pokračovateli letadel, se kterými létali letci RAF. Poté se rozběhla komunikace s 22. základnou vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslavou, která je nositelem tradic československých letců RAF.

Ráno začalo výstavami

Program začal už v neděli ráno v kulturním domě, kdy si návštěvníci mohli prohlédnout hned dvě poutavé výstavy. Jednu přichystal soukromý historik Daniel Švec z Mariánských Lázní a druhou amatérský badatel Václav Remeš ze Zborovic. K vidění byly uniformy, dobové dokumenty, letecké deníky, součástky z havarovaných letadel i památky na každodenní život pilotů. Obec pro přítomné přichystala čaj a koláčky.

Na slavnostní odhalení pamětní desky, které probíhalo v centru obce před domem, kde František Machálek pobýval s rodiči od svých tří let, když se jeho otec, vládní vicesekretář, vrátil do vlasti, aby se ujal funkce okresního hejtmana, přišlo bezmála 300 lidí.

Průvod se z kulturního domu přesunul na náves před dům č. p. 43, před kterým ležel zakrytý kámen s pamětní deskou. Přestože bylo pouhých šest stupňů Celsia, účast byla mimořádně vysoká, kromě místních dorazili i návštěvníci z okolních obcí i vzdálenějších měst. Přijela také široká rodina Františka Machálka, včetně jeho syna Jiřího, který se do Rataj vypravil s rodinnými příslušníky z Brna a z Liberce. Mezi čestnými hosty nechyběli zástupci Armády ČR, britský vojenský přidělenec Jonathan Kitson, brigádní generál Rudolf Straka, Dagmar Šišková-Johnson, piloti, čestná stráž a podobně. Moderování pietního aktu se ujala herečka Jana Štěpánová.

Slavnostní oběd a přednáška

Významní hosté měli přímo po odhalení pamětní desky proslov a Angličan Jonathan Kitson přítomné překvapil tím, že mluvil česky. Autorka pamětní brožury o Františku Machálkovi Jana Hlavinková hovořila o jeho původu a životě, starosta Marek Zezula ve svém proslovu zdůraznil význam činů letců RAF pro náš národ a historii, a i další hosté měli co říci. Pro zvané hosty z řad rodiny, armády a pořadatelů byl připraven slavnostní oběd a pak už začala přednáška historika Daniela Švece, který velmi poutavou a strhující formou přiblížil osudy našich letců, jejich výcvik, válečné operace i dramatické návraty domů. Jeho vystoupení bylo podle přítomných zcela fenomenální. Přednášku navštívilo přibližně 90 posluchačů.

Rodina byla dojatá

„Děkuji všem, kteří se na akci podíleli. Zejména hlavní koordinátorce Janě Hlavinkové, která dala celému dni rámec, iniciátorovi celého počinu Petrovi Sedláčkovi, členkám pracovní skupiny Martině Sedláčkové, Ivaně Machové a Petře Zezulové, moderátorce, všem dobrovolníkům a každému, kdo nějak přiložil ruku k dílu," poděkoval starosta Marek Zezula a dodal, že se i téměř tři měsíce po slavnostním odhalení setkává s kladnými reakcemi. Akce se tak dočkala pozitivních ohlasů nejen od návštěvníků, ale i od členů armády a o pietním aktu informovala jak regionální, tak i celostátní média.

„Velmi si vážíme toho, že jste se ujali myšlenky uspořádat odhalení pamětní desky a dotáhli ji do důstojného výsledku. Akce je pro naši rodinu nejen připomínkou Františkova života, ale i projevem uznání a úcty, kterého se mu ze strany obce dostalo. Jsme rádi, že i díky vašemu přístupu a zájmu nezůstávají podobné příběhy zapomenuty. Děkujeme vám i všem, kteří se na akci jakkoliv podíleli," napsala starostovi dopis rodina Machálkova.

text: Jana Hlavinková
foto: Marek Matyáš, Daniel Sucharski, Jana Hlavinková

ÚŘAD PROŠEL ČÁSTEČNOU REKONSTRUKCÍ, PŘIJĎTE DO NOVÉ KNIHOVNY

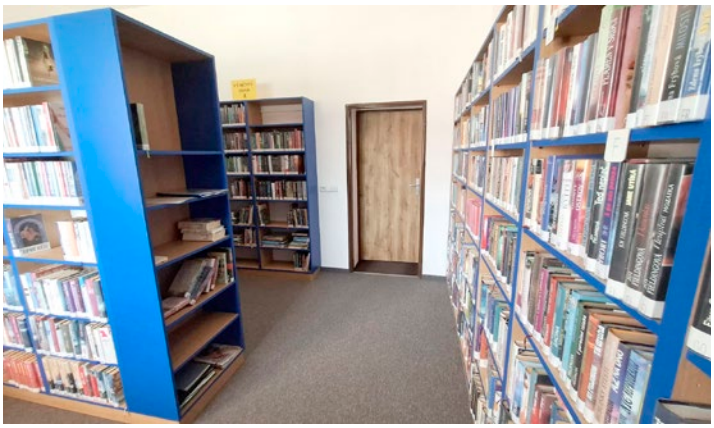
Během února a března se obecní zaměstnanci pustili do rekonstrukce 1. nadzemního podlaží budovy obecního úřadu. Důvodem bylo přestěhování České pošty, která zanechala v přízemí dvě volné místnosti. Obec se rozhodla prostory smysluplně využít a zároveň tím zlepšit dostupnost služeb pro obyvatele.

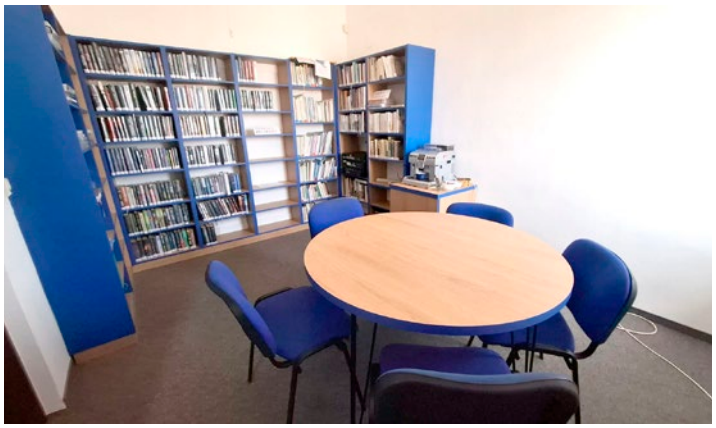
Z místnosti, kde dřív fungovala poštovní přepážka, se stala nová kancelář účetní a administrativní pracovnice. Druhá místnost, která dříve sloužila jako poštovní sklad s trezorem, je kanceláří starosty. Jeho původní kancelář se proměnila v knihovnu, která nově zabírá dvě propojené místnosti a přestěhovala se z 2. nadzemního podlaží do přízemí. To ocení především starší občané, pro které byl výstup do patra často obtížný.

Rekonstrukce zahrnovala kompletní výměnu podlah, nové rozvody, omítky a výmalbu. Obec pořídila část nového kancelářského nábytku i zcela nové regály do knihovny. Součástí knihovny je také stůl se židlemi, kde si mohou čtenáři posedět a popovídat. Z knihovního fondu zmizely zastaralé knihy, které už nikdo nečetl, a díky spolupráci s Knihovnou Kroměřížska proběhla výměna knih v rámci výměnného fondu.

V patře, kde knihovna dříve sídlila, obec chystá další novinku. Bude tady expozice o obci.

„Přijďte navštívit nové prostory knihovny a využije příležitosti, že si můžete půjčit knihy v novém a moderním prostředí. Věřím, že se vám tady bude líbit," pozval čtenáře do nové knihovny starosta Marek Zezula.

3 NEJČASTĚJŠÍ OTÁZKY PRO STAROSTU MARKA ZEZULU

KAM SE PODĚLA MAKETA POLICISTY, KTERÁ BYLA U HLAVNÍ SILNICE V POPOVICÍCH?

Někdo ji ukradl, pachatele neznáme a nejsou žádní svědkové.

CO BUDE NA HAVLOVĚ NIVĚ?

Možností je několik, chceme, aby se prostor stal odpočinkovým místem pro místní i turisty. Inspirujeme se v okolních obcích a hledáme nejvhodnější variantu. Tou může být vyhlídka, replika původního altánu, ohniště a podobně. Své náměty a nápady nám můžete sdělit na obecním úřadě nebo do e mailu starosta@rataje.cz.

KDY BUDE HOTOVÝ OPTICKÝ KABEL?

Projekt optické sítě vznikl ještě za předchozího vedení obce a realizaci měl na základě tehdejší dohody zajistit pan Lukáš Frkal. Obec v současné době nemá k dispozici žádné podklady ani časový harmonogram investice.

NA HŘIŠTI JSOU RETENČNÍ NÁDRŽE I VRT. BUDE I ZAVLAŽOVÁNÍ

O vrtu, díky kterému by byla na hřišti voda, se mluví už 15 let a dělaly se i průzkumy, ve kterých místech by mohla být. K vyhloubení vrtu došlo až v květnu letošního roku a voda z něj bude zásobovat retenční nádrže. Bude se instalovat i zavlažovací systém.

„Dvě retenční nádrže o celkovém objemu 28 kubíků jsou už také zakopané v zemi. Buď je bude zásobovat voda z vrtu, nebo dešťová voda ze střechy vedlejší sokolovny, která bude svedená rýnami přímo do nádrží. Z nich se bude po instalaci zavlažovacího systému zalívat trávník na hřišti," vysvětlil starosta Marek Zezula.

Nový vrt je v hloubce 60 metrů. Zavlažovací systém bude mít 24 trysek a zajistí pravidelnou a rovnoměrnou péči o celý trávník. Dříve se hřiště vůbec nezavlažovalo, a tak v letních měsících trpěl trávník suchem a ztrácel kvalitu. Nový systém řeší právě dlouhodobý problém s absencí vody na hřišti.

„Díky investici získá hřiště stabilní vodní zázemí a může se postupně proměnit v plnohodnotný sportovní areál," řekl Zezula.

Vrt a retenční nádrže obec financovala ze svého rozpočtu, zavlažování se bude hradit z dotace ze Zlínského kraje. Kromě toho se z ní budou financovat i nové záchytné sítě za brankami, výměna povrchu tenisového hřiště za školou a střídačky.

Obec získala dotaci od Zlínského kraje ve výši 1 000 000 Kč, což odpovídá 47,4 % celkových způsobilých výdajů. Zbylou částku doplatí z vlastního rozpočtu. Projekt realizuje firma Stavosport, která zvítězila ve výběrovém řízení.

Zároveň TJ Sokol Rataje požádal o samostatnou dotaci přes Místní akční skupinu Hříběcí hory ze Státního zemědělského intervenčního fondu, která by mohla přinést další finanční prostředky na rozvoj hřiště. O výsledku dotačního řízení zatím není rozhodnuto.

NÁVES V SOBĚLICÍCH SE ZAČNE OPRAVOVAT NA JAŘE

Zástupci obce se společně s obyvateli Sobělic sešli přímo na návsi, aby prodiskutovali její budoucí podobu. Po stavebních pracích na kanalizaci je totiž náves zatím jen provizorně upravená a obyvatelé čekají na finální opravu povrchu i na vybudování nového chodníku.

Na místě lidé mluvili se starostou Markem Zezulou i projektantem, kteří je seznámili s chystanými změnami. Původně byl chodník naplánovaný na straně u kulturního domu, ale po konzultacích se rozhodlo, že z praktického hlediska bude vhodnější přesunout chodník na protější stranu ulice. Navíc v původním projektu se nepočítalo s odvodněním chodníku, a proto se musel přepracovat.

„Silnice bude mít po rekonstrukci šířku 6 metrů a na straně u kulturního domu vzniknou parkovací zálivy o šířce 2 metry, které budou podél celé ulice. Obyvatelé tak získají nejen nový chodník, ale i více prostoru pro parkování, protože náves je úzká," řekl starosta Marek Zezula.

Vlastní realizace silnice, chodníku i parkovacích míst však může proběhnout až na jaře příštího roku. Je potřeba, aby si současný zásyp po kanalizačních pracích sedl, jinak by mohlo dojít k nerovnostem a propadům. Obec chce k opravám přistoupit s maximální pečlivostí, aby výsledek sloužil obyvatelům co nejdéle a bez potíží.

texty: Jana Hlavinková
foto: Marek Zezula

DO KANÁLŮ NELIJTE CHEMIKÁLIE ANI ČISTICÍ PROSTŘEDKY

Dvorní kanály u rodinných domů jsou napojené na obecní dešťovou kanalizaci, která ústí přímo do vodních toků. To znamená, že všechno, co do ní odteče, skončí v potoce bez jakéhokoliv přečištění. Dešťová kanalizace je určená pouze pro dešťovou vodu, ne pro chemikálie z domácností nebo z dílen a garáží.

Co se může stát, když někdo do dvorního kanálu vylije něco, co tam nepatří, ukázal nedávný případ v Popovicích. Do přepadu někdo vypustil větší množství neznámé chemické látky a následky na sebe nenechaly dlouho čekat, protože se v potoce zpěnila voda.

„Na místo musely vyjet čtyři jednotky hasičů, policie i pracovníci životního prostředí. Odebírali vzorky a hledali, odkud látka do kanalizace vtekla. Případ se stále vyšetřuje a po viníkovi se pátrá," uvedl starosta Marek Zezula.

Pokud se zjistí, že někdo vypouští z garáže, dílny nebo domácnosti do dešťové kanalizace látky, které tam nepatří, může mu obec výusť jeho kanálu nechat uzavřít. V takovém případě už nebude možné do dešťové kanalizace vypustit vůbec nic.

„První věc, na kterou se mě při vyšetřování ptali, byla, která z nemovitostí není připojená na obecní kanalizaci. Stále máme v obci určité procento obyvatel, kteří se nechtějí připojit. Jenže pokud se stane nějaká podobná událost, budou mezi prvními podezřelými," řekl starosta.

Je lepší tomu předejít a do dvorních kanálů nevypouštět vůbec nic. Každý kbelík saponátu nebo zbytků z mytí auta může napáchat víc škody, než se na první pohled zdá. Dešťová kanalizace je určená pouze pro dešťovou vodu.

CESTA U BYTOVEK V POPOVICÍCH BY SE MOHLA OPRAVIT JEŠTĚ LETOS

Oprava cesty u bytových domů v Popovicích je téma, které obyvatele zajímá už několik let. Minulé vedení obce přislíbilo, že po dokončení čistírny odpadních vod se přistoupí k rekonstrukci komunikace.

Obec nyní aktualizuje projektovou dokumentaci tak, aby bylo možné opravu provést v jednodušším režimu. Cílem je připravit vše tak, aby bylo možné akci zrealizovat co nejdříve.

„Máme v plánu pustit se do opravy ještě letos. Vše ale bude záležet na průběhu příprav a jak rychle se nám podaří vyřídit veškeré náležitosti," uvedl starosta Marek Zezula s tím, že obec bude občany průběžně informovat o vývoji.

Pokud se vše podaří sladit v potřebném termínu, mohla by cesta u bytovek v Popovicích projít výraznou proměnou ještě do konce letošního roku.

NA BIOSKLÁDCE SE ŘIĎTE ZNAČENÍM, NESYPTE TRÁVU DO VĚTVÍ

V obci je bioskládka, která slouží k ukládání biologicky rozložitelného odpadu ze zahrad. Obyvatelé zde mohou odkládat posečenou trávu, větve do průměru 8 cm a listí. Pro přehlednost jsou jednotlivé hromady označené cedulkami, aby bylo zřejmé, kam který odpad patří.

„Cedulky mají důležitou funkci a prosíme, abyste se podle nich řídili. V poslední době se stále častěji objevují případy, kdy dochází k nesprávnému ukládání. Například nedávno někdo na hromadu větví vysypal velké množství trávy. Tím vznikly zbytečné komplikace při následném zpracování. Obecní zaměstnanci museli větve z hromady trávy ručně vytahovat, aby je bylo možné nadrtit. Takové zásahy zdržují, navyšují objem ruční práce a zároveň ohrožují technické vybavení," zdůraznil starosta Marek Zezula.

Cedulky se navíc průběžně přesouvají podle toho, jaký odpad se zrovna zpracovává. Příští týden může být cedulka na jiném místě než dnes, proto je důležité, aby se lidé při každém příjezdu na bioskládku podívali, co kam patří.

V případě, že bude obecní zaměstnanec pracovat se štěpkovačkou nebo nakladačem, bude bioskládka z bezpečnostních důvodů dočasně uzavřena.

Využívat můžete i kontejnery

Větve se zpracovávají pouze do průměru 8 cm, větší kusy musejí obecní zaměstnanci vytahovat ručně. Také je důležité, aby lidé nenechávali mezi trávou a větvemi kameny nebo kusy kovu. „Štěpkovačka byla letos třikrát v servisu, drtící vůz už je na odpis. Pokud se kameny nebo jiné tvrdé předměty dostanou do strojů, poškodí je. S ohledem na situaci zvažujeme organizační opatření, která by zajistila větší pořádek. Do budoucna se počítá s tím, že bioskládka bude uzamykatelná. Obecní zaměstnanec bude v otevírací dobu dohlížet na to, aby všechno přišlo tam, kam má, a nedošlo k míchání odpadů dohromady," nastínil možné řešení starosta.

Obdobný režim se plánuje i u nové kompostárny, která nebude veřejně přístupná bez omezení. I tam bude u vstupu pracovník dohlížet na správné ukládání.

K odkládání větví a trávy mohou lidé využívat i kontejnery, které jsou rozmístěné po obci.

Nízký kontejner je určený na trávu, vysoký na větve. Je důležité toto pravidlo dodržovat a do kontejneru na trávu neházet větve a opačně.

texty: Jana Hlavinková
foto: Marek Zezula

Štěpkovačku si mohou občané od obce zapůjčit za 100 Kč na hodinu.

RATAJE PATŘÍ V TŘÍDĚNÍ ODPADU MEZI NEJHORŠÍ V KRAJI

Zlínský kraj ve spolupráci se společností EKO-KOM, a. s., každoročně vyhlašuje soutěž s názvem O keramickou popelnici, která hodnotí, jak si jednotlivé obce a města vedou v oblasti třídění odpadů a v produkci směsného komunálního odpadu. Do soutěže jsou automaticky zařazeny všechny obce v kraji, které jsou zapojeny do systému EKO-KOM, a. s., a hodnocení vychází z pravidelných výkazů, které obce společnosti čtvrtletně odesílají.

Údaje za rok 2023, které kraj zveřejnil v loňském roce, ale nebyly pro Rataje příznivé. Patřily mezi obce, které nejméně třídí odpad, a i když produkce komunálního odpadu dopadla lépe, stále dvě třetiny obyvatel jiných obcí vhazovaly do popelnic mnohem méně odpadů než ratajští. I když rok 2024 už přinesl lepší výsledky, stále je co dohánět.

Rataje jsou v třídění až na chvostu

Rataje spadají do kategorie obcí od 501 do 2000 obyvatel. V samostatně sledované kategorii, která porovnává produkci směsného komunálního odpadu v kilogramech na jednoho obyvatele, skončily Rataje v roce 2023 na 98. místě z celkového počtu 149 obcí. V roce 2024 si obec o 10 příček polepšila, protože lidé do popelnic vhazovali méně odpadů.

V hlavní kategorii, která hodnotí třídění odpadů, byly Rataje v roce 2023 až na 135. příčce z počtu 149 obcí. V roce 2024 to bylo 114. místo.

„Stále máme co zlepšovat. Prosím, abyste do popelnic na komunální odpad vhazovali jen to, co do nich skutečně patří. Většinu odpadů lze vytřídit a od toho jsou v obci kontejnery na plasty, papír, sklo, kovy, textil a také bioskládka. V Nětčicích, které jsou od Rataj vzdálené jen 3 kilometry, je skládka, kam můžete vozit objemné předměty i stavební suť. Třídění odpadu není jen o pořadí v soutěži, ale především o přístupu každého z nás. Dobře nastavený systém a ochota lidí třídit mohou výrazně zlepšit výsledky i postavení obce v dalších ročnících," vyzval obyvatele starosta Marek Zezula.

Většina odpadů jde vytřídit

Výsledky soutěže vycházejí výhradně z údajů, které obce samy pravidelně posílají do systému EKO-KOM. Na jejich základě se pak počítá pořadí v jednotlivých kategoriích a určují se vítězové i nejproblematičtější místa.

Třídění odpadu má smysl hned z několika důvodů. Pomáhá šetřit přírodní zdroje, snižuje množství odpadu, který končí na skládkách, a tím i náklady obce na jeho likvidaci. Za správně vytříděné suroviny navíc obec získává finanční příspěvky od systému EKO-KOM, které může dále investovat do zlepšení odpadového hospodářství v obci. Každá PET lahev, sklenice nebo kus kartonu, který neskončí v popelnici, tak může přispět k tomu, aby obec fungovala efektivněji a šetrněji k životnímu prostředí.

„Už jsme získali dotaci na komunitní kompostárnu. V lednu se budou vypisovat dotace na sběrný dvůr, a my se je pokusíme získat. Tím pádem bychom přímo v obci sbírali veškeré odpady. Také uvažujeme o tom, že zavedeme systém, díky kterému bychom měli přehled, jak často domácnosti nechávají vyvážet popelnice a jaký objem odpadu vyprodukují," uvažuje starosta.

text: Jana Hlavinková

Obec v kategorii 501-2000 obyvatel	Pořadí v třídění odpadů rok 2024	Pořadí v třídění odpadů rok 2023
Pačlavice	64.	84.
Bezměrov	56.	112.
Počenice-Tetětice	129.	127.
Kostelany	57.	134.
Rataje	**114.**	**135.**
Zlobice-Bojanovice	118.	136.
Zborovice	105.	146.

Obec v kategorii 501-2000 obyvatel	Pořadí v produkci směsného komunálního odpadu 2024	Pořadí v produkci směsného komunálního odpadu 2023
Lutopecny	47.	35.
Zlobice-Bojanovice	69.	53.
Kostelany	50.	72.
Pačlavice	85.	82.
Počenice-Tetětice	92.	92.
Rataje	**88.**	**98.**
Roštín	127.	132.

zdroj: Zlínský kraj

Údaje o třídění odpadů v Ratajích

Rok 2024	Počet tun vytříděného odpadu	Odměna za třídění do rozpočtu obce v Kč
leden-březen	9,65	43 211,5
duben-červen	13,21	46 556,5
červenec-září	14,02	53 621,5
říjen-prosinec	19,68	52 204
celkem	**56,56**	**195 593,5**

zdroj: EKO-KOM, a. s.

OBEC CHCE ZLEPŠIT BEZPEČNOST U ZASTÁVEK V SOBĚLICÍCH

Zastávky v Sobělicích leží přímo u hlavní silnice, po které často auta projíždějí rychle a někteří řidiči tudy jedou i stokilometrovou rychlostí. Přes silnici přecházejí děti, které jdou na autobus do školy i senioři. Za tmy, v mlze nebo v zimních měsících, kdy bývá špatná viditelnost, je přebíhání silnice nebezpečné. Obec proto plánuje okolí zastávek lépe osvětlit.

Jednou z variant je instalace osvětlení na samostatný stožár se solárním napájením.

„Pokud bude výška stožáru do pěti metrů a bude napojený na solární panel, není potřeba stavební povolení ani jiná vyjádření. O přesném technickém řešení a cenové nabídce obec aktuálně jedná s dodavatelskou firmou," sdělil starosta Marek Zezula.

Prozatím vznikl pilotní projekt, kdy je zastávka v Sobělicích osvětlená vevnitř. Dodavatelská firma si tento způsob osvětlení zastávek vyzkoušela právě v Sobělicích, aby jej mohla nabídnout dalším obcím.

Kromě osvětlení obec řeší i možnost omezení rychlosti. Na Krajský úřad Zlínského kraje zaslala žádost, zda by bylo možné upravit rychlostní limity v okolí zastávek pomocí dopravního značení. Zatím však neobdržela žádnou odpověď. Stejně tak zatím kraj nereagoval ani na dotaz, zda by bylo možné na vozovku doplnit středovou čáru nebo osadit boční sloupky na krajnice, které by pomohly zlepšit orientaci řidičů, zvláště za zhoršených světelných podmínek.

„Cílem všech opatření je zvýšit bezpečnost chodců v místech, kde je frekventovaný provoz a kde dochází ke každodennímu přecházení silnice. Myslíme především na bezpečnost chodců," míní starosta.

DODAVATELE NA STŘECHU SE PODAŘILO NAJÍT AŽ NA POČTVRTÉ

Oprava střechy a výměna oken na kulturním domě v Sobělicích se připravuje už delší dobu, ale kvůli nedostatku firem nebylo jednoduché najít vhodného dodavatele. Obec vypsala tři výběrová řízení, ale ani jedno nevedlo k úspěšnému výsledku. V jednom případě dodavatel odmítl zakázku realizovat kvůli požadavku na stavební a technický dozor, jiná firma zase chtěla za vícepráce částku v řádu vyšších statisíců korun, což bylo pro obec nepřijatelné.

„Vzhledem k situaci nám zákon umožňuje zadat zakázku na opravu střechy přímo. Co se týče oken, oslovili jsme pět dodavatelských firem, aby nám předložily cenové nabídky. Budeme je vyhodnocovat," upřesnil starosta Marek Zezula.

Opravu střechy nám zajistí firma z Kroměříže, kterou nám doporučil technický dozor. Práce na střeše však proběhnou až na podzim, protože firma v současné době nemá volné kapacity.

Obec bude kvůli tomu žádat o posunutí termínu realizace, aby nedošlo k ohrožení přidělené dotace z Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Zástupci ministerstva přislíbili vstřícnost s ohledem na to, že podobný problém s dodavateli řeší více obcí napříč republikou.

ZAVLAŽOVÁNÍ ZELENĚ

ARCHEOLOGOVÉ OBJEVILI SÍDLIŠTĚ Z DOBY ŽELEZNÉ

Na přelomu března a dubna proběhl záchranný archeologický výzkum. Obec ho musela ze zákona zajistit kvůli výstavbě nového areálu kompostárny v bezprostřední blízkosti zemědělského družstva. Vzhledem k dřívějším nálezům hrobů z doby bronzové a lidských pozůstatků ze starší doby bronzové počítali archeologové s možností, že se pod zemí ukrývají další významné památky.

Archeologové pod vedením Miroslava Popelky odkryli přes dvě desítky objektů, které tvořily část pravěkého sídliště z mladší fáze kultury popelnicových polí, zhruba kolem roku 750 př. n. l. V horní části svahu směrem k družstvu identifikovali zásobní jámy, sloužící pravděpodobně k uchovávání obilí. Ve spodní části pozemku, směrem k potoku, pak objevili základy obytných staveb. Některé z nich byly částečně zapuštěné do terénu (zemnice), jiné postavené na dřevěné kůlové konstrukci.

Největší objem nálezů tvořily zlomky mazanice – směsi hlíny, jílu a organického materiálu, kterou tehdejší obyvatelé používali k omítání stěn domů. Mazanice se při požáru vypálila do červené barvy a díky tomu zůstala zachovaná dodnes. Na některých kusech se zachovaly otisky prstů nebo zbytky prutů ze stěn. Kromě toho archeologové objevili keramické nádoby: zásobnice, hrnce, misky i zdobené amfory, a také doklady domácí textilní výroby, například přesleny a závaží z tkalcovského stavu. Mezi drobnými nálezy našli bronzovou jehlici, která původně sloužila ke spínání oděvu.

V několika výplních jam narazili také na pazourkové nástroje a kamennou sekerku, které pravděpodobně pocházejí z mnohem starší doby kamenné. Nálezy ale zatím nelze přesně zařadit, protože ležely v druhotné poloze.

Archeologové zhodnotili výzkum jako velmi cenný. Lokalita v Ratajích podle nich přináší nové poznatky o osídlení Kroměřížska ve starší době železné. Vzhledem k tomu, že v 60. letech zničily stavební úpravy v areálu družstva velkou část archeologických vrstev, zůstalo z pravěké osady zřejmě jen torzo. Právě oblast východně od družstva, kde nyní vzniká kompostárna, zůstala do dnešních dnů téměř nedotčená.

Obec musela výzkum financovat ze svého rozpočtu, tak jak jí to ukládá zákon. Za archeologické práce dosud zaplatila 371 954 Kč.

text: Jana Hlavinková
foto: Miroslav Popelka

KOMPOSTÁRNA SE BUDUJE, ŘEŠÍ SE JEJÍ POVRCH

Obec plánovala ihned po dokončení archeologického průzkumu zahájit výstavbu nové kompostárny. Práce však zbrzdily nečekané komplikace. Geologické zkoušky ukázaly, že původní podloží v místě budoucího areálu není dostatečně stabilní pro provoz těžké techniky.

„Zemina v některých místech nebyla dost hluboká ani pevná. Pokud bychom tam pustili těžké stroje, mohl by se povrch časem začít propadat," vysvětlil starosta Marek Zezula.

Obec proto zajistila odborné zpevnění podloží a následné srovnání terénu.

Další problém však nastal při kontrole projektové dokumentace. Obec na stavbu kompostárny získala dotaci, avšak jednou z podmínek dotace je použití mlatového povrchu. Právě ten ale podle stavebního dozoru a stavební firmy není vhodný pro těžkou techniku.

„Mlatový povrch se časem rozjezdí a bude s tím problém. Hledáme proto možnosti, zda by šlo v rámci dotačního titulu změnit povrch třeba na asfaltový," řekl starosta.

V rámci dotace musí obec celou stavbu kompostárny dokončit do konce srpna letošního roku.

Vedení obce o dalším postupu stále jedná a hledá variantu, která bude dlouhodobě funkční a ekonomicky smysluplná.

RATAJŠTÍ HASIČI MAJÍ Z DOTACE DALŠÍ VYBAVENÍ

Jednotka sboru dobrovolných hasičů v Ratajích získala od Zlínského kraje finanční podporu na zlepšení své akceschopnosti. Dotace ve výši 107 000 Kč pochází z krajského programu na podporu jednotek SDH obcí a skládá se z investiční části (89 500 Kč) a neinvestiční části (17 500 Kč). Obec projekt spolufinancovala částkou 46 000 Kč, celkové způsobilé výdaje dosáhly 153 000 Kč.

„Za přidělené prostředky si jednotka pořídí sadu prostředků pro hašení lesních požárů, nové kalové motorové čerpadlo a novou vysílačku do hasičského auta. Vybavení zásadně zvýší efektivitu a připravenost jednotky při výjezdech nejen v rámci katastru obce, ale i při zásazích v širším okolí," sdělil starosta Marek Zezula.

Zlínský kraj každoročně finančně podporuje jednotky dobrovolných hasičů, protože dobře chápe, jak důležitou roli mají. Dobrovolní hasiči se nestarají jen o hašení požárů, ale také o technickou pomoc, odstraňují stromy po vichřicích, pomáhají při povodních a dalších mimořádných událostech.

Obec Rataje děkuje Zlínskému kraji za finanční podporu a členům ratajské jednotky za jejich nasazení a ochotu pomáhat.

texty: Jana Hlavinková
foto: Marek Zezula

PO ŽNÍCH SE BUDE V POPOVICÍCH BUDOVAT PROTIEROZNÍ PRŮLEH

V druhé polovině léta, konkrétně během měsíců srpna až října, se v Popovicích vybuduje důležitá

protipovodňová ochrana obce. Vznikne protierozní průleh, který bude účinným opatřením, které ochrání místní domy a zahrady při přívalových deštích.

Při silných deštích se v dané lokalitě hromadí voda, která rychle stéká ze svahů a ohrožuje přilehlé nemovitosti. Průleh v lichoběžníkovém tvaru zachytí a odvede dešťovou vodu z polí do poldru a pak do potoka mimo zastavěnou část obce, čímž se sníží riziko zatopení zahrad a domů.

„Průleh v těchto místech byl navrhovaný už v roce 2004, ale k jeho realizaci nikdy nedošlo. O jeho vybudování jsme se Státním pozemkovým úřadem začali intenzivně jednat loni. Uznali, že se jedná o lokalitu, která potřebuje ochranu, aby při prudkých deštích nedocházelo k zaplavování silnic, zahrad, sklepů a domů v obci. Akci bude financovat pozemkový úřad, ne obec," vysvětlil starosta Marek Zezula.

Průleh bude dlouhý 585 metrů a povede přes dvě polní cesty a několik zemědělských i zatravněných pozemků v severozápadní části obce. V místech, kde se voda bude shromažďovat nejvíce, vznikne i malá tůň, která bude vodu zadržovat a umožní usazování splavené zeminy. Tím se ochrání také rybník, který se nachází přibližně 150 metrů níže.

Práce se rozběhnou až po žních, aby zemědělcům nezasahovaly do sklizně. Ještě před samotnou výstavbou zde proběhne archeologický průzkum, který rovněž zaplatí pozemkový úřad. Lokalita je totiž zajímavá i z historického hlediska, v minulosti se pod nedalekou kompostárnou našla kamenná sekerka z doby kamenné, takže je možné, že se na místě objeví i další nálezy. Navíc lokalita byla v minulosti cílem amatérských hledačů.

Výstavbou průlehu dojde ke zlepšení odtokových poměrů, ochraně půdy před erozí a zadržení vody v krajině. Je to opatření, které bude sloužit nejen současným obyvatelům, ale i budoucím generacím.

RATAJE NEZAPOMÍNAJÍ NA SVÉ SENIORY ŽIJÍCÍ MIMO OBEC

Obec Rataje na konci loňského roku myslela na ty, kteří v ní dlouhá léta žili, pracovali, ale dnes tráví podzim života v domovech pro seniory mimo obec. Starosta Marek Zezula společně s předsedkyní Sboru pro občanské záležitosti Lenkou Sucharski se za nimi před Vánocemi osobně vydali, aby jim předali nejen vánoční dárky, ale i kousek domova a lidského zájmu.

Vzájemné setkání bylo srdečné a dojemné. Bývalým obyvatelům Rataj udělala radost nejen návštěva známých tváří, ale i chvíle milého povídání, vzpomínání a úsměvů. Vánoční balíček, který jim zástupci obce přivezli, byl připraven s láskou a úctou – obsahoval cukroví, čerstvé ovoce, publikaci s fotografiemi Hané, Ratajské zkazky a zarámovaný snímek kostela v Ratajích, který mnohým připomněl domov a blízké.

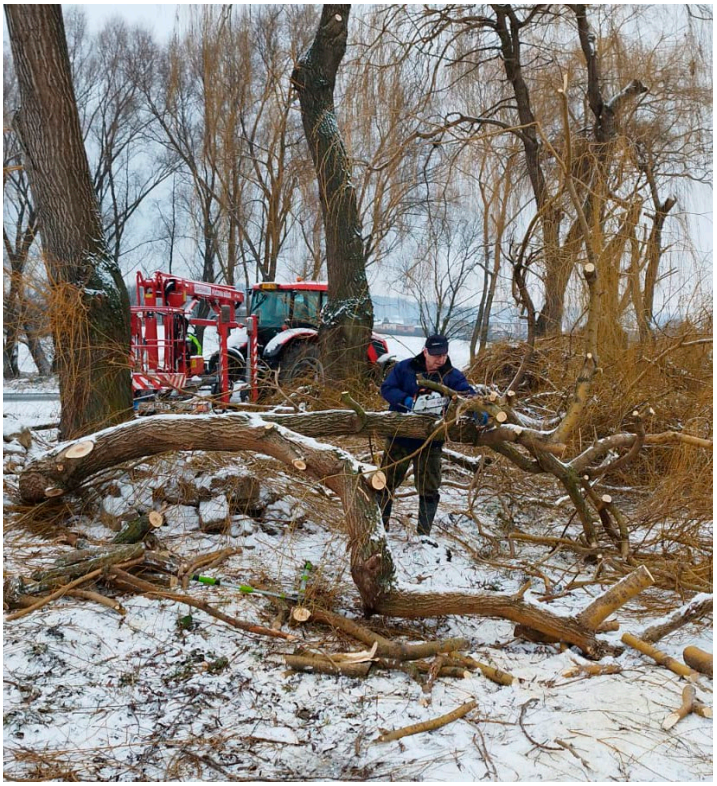
Obec tímto gestem dala najevo, že si váží svých seniorů i poté, co už v obci fyzicky nežijí. Vánoce nejsou jen o dárcích, ale hlavně o blízkosti a vědomí, že na nás někdo myslí. Právě senioři si pozornost zaslouží – po desetiletí tvořili život v obci, pečovali o její rozvoj a vychovávali zde děti.

„Často si neuvědomujeme, jak velký význam může mít obyčejná návštěva a několik slov. Pro mnohé z nich jsme byli spojkou se světem, který dobře znají, a který pro ně stále něco znamená," řekl starosta Marek Zezula.

Obec Rataje tak ukazuje, že paměť místa a lidské vztahy nekončí změnou adresy. Respekt a úcta ke starším generacím zůstávají pevnou součástí života obce, a to nejen o Vánocích.

texty: Jana Hlavinková

OŘEZY STROMŮ

3. KVĚTNA UPLYNULO 80 LET OD OSVOBOZENÍ OBCE

Letos uplynulo 80 let od konce II. světové války, která zasáhla i Rataje. Vojáci 94. rumunského královského pěšího pluku osvobodili obec 3. května 1945 v 8 hodin ráno. Během dalších dvou hodin se do vesnice stáhl celý pluk: 2 120 mužů, 1 058 koní a 434 vozů.

Rumunští vojáci se tehdy ubytovali ve 47 selských usedlostech. Například v domech č. 1 a č. 2 bylo dohromady více než 100 mužů a téměř 100 koní. Na faře se ubytovalo 70 vojáků a v hospodě dokonce 100 mužů, 20 koní a 21 vozů. V té době měly Rataje 624 obyvatel. Od 3. do 6. května 1945 tak bylo v obci okolo 3 000 lidí.

Obec si výročí připomněla v pátek 2. května pietním průvodem. Ten vyšel od obecního úřadu a vedl ke třem místům, kde místní hasiči položili věnce, které zakoupila obec. Nejprve se šlo k památníku padlých, poté na hřbitov v Popovicích, a nakonec za kostel sv. Petra a Pavla v Ratajích, kde starosta Marek Zezula zazpíval českou hymnu. Na každém ze tří zastavení se účastníci dozvěděli, jak II. světová válka probíhala přímo v obci.

Součástí programu bylo také otevření kapličky na starém hřbitově a zpřístupnění sklepa pod farou, který v době války sloužil jako kryt, především pro ženy a děti.

Po skončení pietního programu se průvod přesunul k hospodě, kde obec připravila malé občerstvení v podobě koláčků.

„Děkuji ratajským i sobělickým hasičům za čestnou stráž, Zdeňce Strnadlové a Pavlovi Opatrnému za přednesené proslovy, Janě Hlavinkové za přípravu textů, obecním zaměstnancům za vyčištění hrobů padlých a všem občanům, kteří přišli," poděkoval starosta Marek Zezula.

Obec také nechala obnovit písmo na hrobu padlých rumunských vojáků na hřbitově v Popovicích, protože původní nápisy už nebyly čitelné.

text a foto: Jana Hlavinková

OCHOTNICKÉ DIVADLO SPOJOVALO CELÉ GENERACE, JEHO VĚHLAS PŘESÁHL HRANICE OBCE

Jana Mičánková s manželem Josefem.

Rataje se mohou pochlubit bohatou divadelní tradicí, která sahá až do první republiky a dodnes na ni pamětníci rádi vzpomínají. V období mezi světovými válkami i za okupace bylo ochotnické divadlo důležitou součástí společenského života. Hrálo se v sále hospody, na Havlově nivě a později i v kulturním domě. V hlavních rolích se objevovali místní obyvatelé, kteří do her vkládali celé srdce. Mezi nimi byl například rolník Josef Krbec, ochotník a duše souboru, Alois Poledňák nebo Josef Hrabal. Do divadelních her se zapojovaly celé rodiny – manželé, sourozenci i sousedé. Představení byla nejen kulturní událostí, ale také způsobem, jak se v těžkých dobách společně nadechnout a zažít radost.

Vzpomínky na tehdejší dobu vypráví pamětnice Jana Mičánková, jejíž rodiče Josef a Marie Kovářovi patřili mezi aktivní ochotníky. Vedle příběhů o divadle odhaluje i osobní a silnou rodinnou historii. Tatínek byl rolník a v té době do jejich života vstoupila žena, služka Marie Hrňová, která s nimi zůstala až do své smrti. Marie přišla do Rataj jako děvče z chudé rodiny bez vzdělání, bez majetku a bez vlastní rodiny. U Kovářových našla přijetí, důvěru, bezpečí a dali jí domov, který nikdy neměla. Starala se o hospodářství i děti a s rodinou zůstala až do konce života. Když zemřela, neměla už žádné příbuzné, a tak ji její druhá rodina pohřbila do svého rodinného hrobu na ratajském hřbitově.

Kde se v Ratajích vzalo divadlo?

Rataje patřily už v 19. století mezi pokrokové obce. Už v letech 1848–1849, kdy se v kroměřížském zámku konal Ústavodárný říšský sněm habsburské monarchie, se jeho účastníci sjížděli do Rataj. I Rataje měli dva poslance. Viktora Brázdila (1822–1872) a Josefa Kvasničku (1801–1876), za kterými do obce přijel i Karel Havlíček Borovský a další poslanci, kteří mezi lidi šířili pokrokové myšlenky.

Jaký byl jeho počátek?

Po vzniku 1. republiky byl u nás nejaktivnější Sokol a ve 20. letech minulého století začal být mezi místními zájem i o ochotnické divadlo. A oba moji rodiče byli ochotníci. Soubor tehdy vedl Josef Krbec z č. p. 34, který však v mladém věku zemřel a ratajské divadlo přišlo o výraznou osobnost. (rolník Josef Krbec se narodil 17. 5. 1885, zemřel 24. 12. 1929 na tuberkulózu plic. Pohřeb se konal den po jeho smrti. Jeho rodiči byli rolník Josef Krbec a Marie Vrtělová). Josef Krbec zároveň na studiích podporoval i akademického malíře Oldřicha Zezulu, který studoval v Praze a byl nejmladší ze sedmi dětí. Narodil se v Ratajích a do obce rád a pravidelně jezdil.

Kdo všechno se v souboru angažoval?

Ve 30. letech se pak vedoucí osobností stal ochotník Alois Poledňák z č. p. 3. Byl nejen hercem, ale i dramaturgem a duší celého sboru. Oblíbenost přestavení ještě stoupla za II. světové války, protože taneční zábavy byly zakázané a lidi se chtěli alespoň trochu bavit a odreagovat se od strachu a problémů. Právě s Aloisem Poledňákem nacvičovali hry i moji rodiče, můj tatínek Josef hrál v komediální operetce Perly panny Sarafínky a jeho bratr Rostislav měl na starosti hudební doprovod, uměl hrát na harmoniku a housle. Alois Poledňák se oženil s Marií Vrlovou, která byla skvělou herečkou. Byla mladší dcerou Antonína Vrly a ten zajišťoval technickou stránku divadelní scény. Jeho starší dcera Anna se provdala jako Kvasničková a byla nápovědou herců. Její syn Jiří na tyto časy rád vzpomíná. V době války se lidé také bavili na Havlově nivě, byla tam mimo jiné i hrazda a bradla.

Co považujete za největší úspěchy?

Po válce se do souboru přidali mladí lidé, například Zdeněk Zezula, Stanislava Majdová, Alena Škrabalová či Marie Jelšíková. V roce 1948 se v Kroměříži připomínalo 100 let od sněmu a ratajský soubor si secvičil hru s názvem Selské právo. Můj tatínek v ní hrál prokuristu, který obžaluje hříšníky. Dalším významným počinem byla hra Hanácká svatba, kterou sledoval prestižní celostátní časopis Svět v obrazech. Všichni účastníci byli v krojích a ženich Josef Hrabal si jel pro nevěstu Jindru Kočařovou do Rataj na grunt č. 1. Rodiče nevěsty ve hře hráli moji rodiče Josef a Marie Kovářovi, ženichem byl Josef Hrabal. Všichni jsme měli časopis doma

a skoro celý byl věnovaný Hanácké svatbě v Ratajích.

Šířil se pak věhlas ratajského divadla i do okolí?

Ano, po válce byl o ratajské divadlo zájem, a ochotníky zvali i do jiných obcí. Pamatuji si, jak mi maminka říkala, že hráli v Kostelanech dvě představení za sebou. A jelikož jsme doma měli čtyři krávy a bylo potřeba se o ně postarat, sedla na tatínkovu motorku, přijela z Kostelan, obstarala krávy a jela zpátky odehrát druhé představení.

Co se dělo za minulého režimu?

V 50. letech Aloise Poledňáka přeložili do Kyjova a jeho manželka tam pracovala jako ředitelka knihovny. V té době se do Rataj vrátil Milan Zdráhal a oženil se s Marií Poledňákovou z Popovic. Koncem 50. let se sušárna chmele přestavěla na kulturní dům a divadlo se hrálo i tady. Prvním představením byl Strakonický dudák a hru nastudoval právě Milan Zdráhal, Josef Pulec dělal kulisáka. Hlavní roli měl Josef Hrabal z č. p. 14, partnerkou mu byla Anežka Mrhálková ze Sobělic, později provdaná Majíčková. Královnou víl byla Milena Křížová, provdaná Bubeníčková. Já jsem hrála jednu z osmi víl. Z dětství si také pamatuji, že jsme chodili do Sokola. Z novodobé historie musím vzpomenout seskupení DRAK, kdy diváky svými vystoupeními bavili současný starosta Marek Zezula a jeho kamarád Jaroslav Brúna.

Jak vzpomínáte na svoje rodiče?

Měla jsem spolu s mladší sestrou hezké dětství. Maminka měla sestru a bratra v Šelešovicích a byla ráznější než tatínek. Ten byl odsouzen a strávil víc než 5 let ve vězení. Myslím, že ta léta, kdy nemohl být s námi, vytěsnil z mysli. Ve škole jsem měla výborné známky, ale kvůli tatínkově posudku jsem měla ztížené přijetí na střední školu. Nakonec jsem vystudovala i vysokou, na které jsem se seznámila s manželem.

Kdo byla vaše služebná Marie Hrňová?

Narodila se v Břestku u Velehradu. Pocházela z velmi chudé rodiny, měla šest sourozenců a finančně se jim nevedlo dobře. Proto ji rodiče v jejích jedenácti letech poslali do služby jako chůvu, o děti se starala několik let. Když povyrostla, stala se malou služebnou, která opatrovala prasata a drůbež. A jako dospělá pracovala u krav u sedláků. V roce 1930 potřebovali mí prarodiče pomoci s hospodářstvím. Když služebné po Vánocích měnily svá služebná místa, přišla k nám z Popovic. Jak se můj otec oženil a jeho rodiče šli na vejminek, obrátila se Marie na moji maminku s dotazem, zda u nás může zůstat i nadále žít. Kromě zvířat měla na starosti mě i moji mladší sestru, byla pro nás jako babička.

Proč jste si ji na stáří nechali u sebe?

Vím, že její sourozenci založili své rodiny, ona se nikdy neprovdala. Měla sestru v Popovicích, jmenovala se Julie Přikrylová, druhá sestra Madla bydlela ve Zdounkách, ale vídala se s nimi sporadicky. S bratry se nestýkala, její rodiče zemřeli už dávno. Nikoho neměla, byla sama, a navíc její sestry zemřely dříve než ona. Sice mohla jít do domova pro seniory do Zborovic, ale nechtěla. Poprosila moji maminku, zda může zůstat u nás. Tak jsme si ji nechali. Stále nám pomáhala v domácnosti, ale vařit neuměla. Také neuměla číst a psát, podepisovala se třemi křížky. Byla z chudobné rodiny a rodiče ji neposílali do školy.

Měla svůj vlastní pokoj a dávali jste jí dárky?

Od jara do podzimu spávala v komoře, kde měla svoji postel a soukromí. Jakmile ale byla v noci zima a začalo se topit, ustlala si v kuchyni. Na Vánoce od nás dostávala dárky, ze služby byla zvyklá na to, že jí dávali ošacení a výsluhu. I já jsem jí pak v dospělosti kupovala dárky. Ona sama měla důchod 400 Kčs měsíčně a pamatuji si, že polovinu dala mně a polovinu sestře. Zemřela v září 1975 v Kroměřížské nemocnici a měla téměř 90 let. Když zemřela, bylo mi 30 let a už jsem byla vdaná. Neměla už žádné příbuzné, a proto jsme ji pochovali do našeho rodinného hrobu na ratajském hřbitově. Přece jen pro nás byla jako babička a 45 let žila s námi.

text: Jana Hlavinková
foto: archiv Jany Mičánkové a Zdeňky Strnadlové

Jana Mičánková

- narodila se do rodiny Josefa a Marie Kovářových v domě č. p. 44
- rod Kovářových v domě žije od roku 1872
- její rodiče byli ochotníky v ratajském divadelním souboru
- s manželem Josefem se seznámila na vysoké škole
- mají tři dcery a syna
- vystudovala Provozně ekonomickou fakultu Mendelovy univerzity v Brně
- byla referentkou, později si dodělala pedagogické vzdělání a pracovala ve školství

STAROSTA PŘIVÍTAL PĚT NOVÝCH MALÝCH OBČÁNKŮ

Obřadní síň na Obecním úřadě v Ratajích se v neděli 13. dubna proměnila na místo, kde se slavnostně vítali noví malí občánci. Akci vedl starosta Marek Zezula společně s předsedkyní Sboru pro občanské záležitosti Lenkou Sucharski, kteří srdečně přivítali pět nově narozených dětí a jejich rodiny.

Do řad ratajských občanů symbolicky přijali:

- Kyle Anthony Jonáška
- Emu Burešovou
- Štěpánku Němečkovou
- Adama Miloslava Sigmunda
- Miroslava Poledňáka

O kulturní program se postarala paní učitelka Pavlína Machačová, která s dětmi z místní školy a školky připravila milé pásmo básniček a písniček. Jejich vystoupení vykouzlilo úsměvy na tvářích přítomných rodičů i prarodičů.

Každá z přivítaných rodin obdržela od obce finanční dar, pro děti připravili pořadatelé medvídka s logem obce Rataje a maminky potěšila kytička jako symbol vděčnosti a radosti. Pak nechybělo fotografování rodin u kolébky a podpis rodičů do pamětní knihy.

Vítání občánků je tradicí, která má v České republice dlouholetou historii. Jedná se o slavnostní událost, při níž obec symbolicky přivítá své nejmenší obyvatele a zároveň poděkuje rodičům za nový život, který obohacuje místní společenství. Událost není pouze formálním aktem, ale také vyjádřením soudržnosti, mezigenerační úcty a zájmu obce o své rodiny.

text: Jana Hlavinková
foto: Daniel Sucharski

Představujeme vám bývalé majitele ratajských domů

Dům není jen místo, kde bydlíme, ale také prostor, kde se píší příběhy našeho života. Historie ukazuje, že naše domovy mají hlubší kořeny, než si možná uvědomujeme.

Evidence domů v Ratajích sahá až do počátku 17. století. Každá nemovitost tak nese otisk generací, které v ní žily. Lidí, kteří tady vychovávali děti, pracovali, tvořili i umírali. Domy se měnily, přistavovala se patra, rozšiřovaly se obytné prostory, ale duch staveb zůstává spjat s osudy jejich obyvatel.

Na gruntech žili sedláci a rolníci, v menších domcích pak domkáři nebo podruzi. Zemědělské grunty poznáte snadno, nejvíce jich najdete podél návsi v Ratajích. Jedná se o velké, široké domy, za kterými se rozkládají zahrady. Sedláci, jakožto nejbohatší a nejvýznamnější obyvatelé obce, často vlastnili ještě domek, který pronajímali svým čeledínům, pacholkům nebo rodině.

Připravili jsme proto sérii, která vám postupně představí jednotlivé domy v Ratajích a jejich vlastníky od doby, kdy byly postaveny. Ponořme se společně do příběhů domů a objevme, jaký odkaz nám zde zanechali naši předkové.

Grunt číslo 1

1696–1702: Pavel Hanák a Rosina
1702–1717: Jiří Hanák, bratr Pavla, a Alžběta
1717–1727: Vavřinec Hanák, syn Jiřího. Jeho první manželka byla Magdalena a druhá manželka Rosina
1727–1729: Rosina Hanáková, vdova po Vavřincovi
1729–1741: František Kvasnička (*1688), syn Petra, sedláka z č. p. 18. Oženil se s Veronikou (1692–1767), dcerou Jiřího Foltýna, sedláka z č. p. 6.
1741–1751: Karel Kvasnička (1717–1751) Františkův syn. První manželkou byla Mariana (1717–1742), dcera Jiřího Cholavy z č. p. 24 a druhou ženou byla Kateřina
1751–1774: Antonín Majda a Kateřina, vdova po Karlu Kvasničkovi
1774–1788: Ignác Kvasnička (1747–1788), syn Karla Kvasničky. Vzal si Alžbětu (1751–1776), dcera Ignáce Palici z č. p. 7
1788–1816: Jan Majda (1765–1855), nevlastní bratr Ignáce Kvasničky. Oženil se s Eleonorou (1768–1793), dcerou Jana Hlaváče, sedláka z č. p. 34. Druhou manželkou byla Anna (1774–1828), dcera Františka Uličníka ze Šelešovic.
1817–1821: František Matýsek, koupil grunt od Františka Majdy
1821–1828: Jan Vymětal, koupil grunt od Františka Matýska
1828–1835: Ignác Kvasnička (1787–1854), syn Martina Kvasničky, sedláka z č. p. 36. Koupil grunt za 2 940 zlatých. Oženil se s Annou (1788–1869), dcerou Františka Procházky z Jarohněvic.
1835–1875: Václav Kvasnička (1815–1883) syn Ignáce. Manželkou mu byla Anna (1820–1887), dcera Isidora Lehkoživa z č. p. 21. Měli dcery Františku (*1839), Kláru (*1849–1908) a Josefu (*1851).
1875–1912: Josef Šebestík (1849–1923), syn sedláka z Trávníku a Klára (1849–1908), dcera Václava Kvasničky. Měli syna Josefa (1877–1927), Rostislava (1881–1918).
1912–1918: Rostislav Šebestík (1881–1918), syn Josefa staršího. Oženil se s Vlastimilou (*1889), dcerou Augustina Vrzala z Popovic a Anny Vrzalové z Popovic. Měli spolu syna Jaroslava (*1913).
1918–1922: Vlastimila Šebestíková, vdova po Rostislavovi
1922–?: Antonín Přikryl (1896–1980), z č. p. 80, přiženil se k Vlastimile Šebestíkové. Rodiče Antonína byli Josef Přikryl (1861–1939) ze Sobělic a Anna (1864–1953) ze Zářičí

Grunt číslo 2

1625–1643: Jan Cicera (1600–1660) a jeho první manželka Dorota (1605–1637) a jeho druhá manželka Eva
1643–1666: stavení zničili Švédové, pole leželo úhorem
1666–1681: Urban Horák (1621–1681) a Kateřina (1626–1680)
1681–1696: Jan Horák (1658–1696), dědil grunt po otci. Jeho první manželkou byla Anna Tchořová, druhou manželkou byla Dorota Macháčková
1696–1697: Dorota Horáková, vdova po Janovi se znovu provdala za sedláka Jiřího Skoupila z Troubek
1697–1726: Jakub Pazdera (1673–1737), převzal grunt s povolením vrchnosti. Jeho manželka byla Alžběta (1670–1757)
1726–1744: Pavel Pazdera (1700–1744), syn Jakuba. Jeho první ženou byla Mariana Danihelová (1698–1728) a druhou manželkou byla Rosina Jakubčíková
1744–1752: Kašpar Havlík (1727–1761) z Těšánek se přiženil k Rosině Pazderové
1752–1771: Josef Pluhař (1717–1783) a Mariana (1720–1788)
1771–1783: Jakub Pluhař (1747–1783), Josefův syn. Jeho první ženou byla Anna Nováková (1753–1781) a druhou byla Eleonora Zlámalová
1783–1798: Vít Foltýn (1751–1806), přiženil se k vdově Eleonoře Pluhařové
1798–1821: Jan Pluhař (1776–1852), syn Jakuba. Oženil se s Cecílií (1783–1852)
1821–1828: Valentin Dolník, koupil grunt od Jana Pluhaře za 9 900 zlatých
1828–1834: Jan Klapil, koupil grunt od Valentina Dolníka za 3 000 zlatých
1834–1838: František Kolařík, koupil grunt od Jana Klapila za 3 800 zlatých
1838–1841: Anna Procházková, koupila grunt od Františka Kolaříka za 3 980 zlatých

1841–1860: František Šamánek (1812–1867), koupil grunt od Anny Procházkové za 5 200 zlatých. Pocházel z domu č. p. 22. Jeho ženou byla Františka, dcera Jakuba Spiry, sedláka ze Sobělic
1860–1864: František Zahradník, sedlák z č. p. 42. Koupil dům od Františka Šamánka za 9 550 zlatých
1864–1877: František Hradil (*1842) ze Štěchovic, koupil grunt od Františka Zahradníka za 7 557 zlatých. Jeho žena byla Františka (*1846), pocházela z Rataj. Měli syna Františka (*1869).
1877–1896: Jan Dohnal (1841–1918), sedlák z Drahlova, koupil grunt za 16 300 zlatých. Jeho ženou byla Terezie (1937–1904), dcera Františka Regentíka z Hulína a jeho manželky Anny Žourkové z Hulína. Terezie byla vdova, jejím prvním manželem byl Josef Zezula (1830–1866, cholera) z Drahlova. Děti Josefa Zezuly a Terezie: Aloisie Žourková (1858–1892), Julie (1861–1861), Karel starší (1862–1943) a Františka (*1866).
Děti Jana Dohnala a Terezie: Anežka (*1868), František (1869–1973, záškrt), Terezie (1871–1872, psotník), Terezie (1873-1875, souchotiny), Anna (*1874), František (1877-1879 záškrt) a Růžena (1879). Zaměstnávali pacholka a dvě děvečky.
1896–1927: Josef Kvasnička (1866—1948), syn sedláka z č. p. 19. Dům vyženil sňatkem s Annou Dohnalovou (1875-1943), dcerou Jana a Terezie. Jejich děti byly: Ludmila (*1896), Josef (1899—1957), Jan (*1902) a Inocenc (1912—1978).
1927–?: Josef Kvasnička (1899—1957), syn Josefa. Oženil se s Marií Mackovou ze Skaštic (1901—1995).

Grunt číslo 3

1630–1658: Martin Kořínek (1610–1682)
1658–1665: Martin Kořínek (1637–1694), syn Martina
1665–1723: grunt vyhořel a pole leželo úhorem
1723–1737: Havel Kořínek (1698–1737), syn Jiřího Kořínka z č. p. 4. Jeho první ženou byla Barbora Danihelová (1695–1723) z č. p. 11, druhou manželkou byla Mariana, dcera Václava Slezáčka. Havel neměl dospělé potomky, kteří by grunt zdědili
1737–1749: Jakub Vítek (1699–1749). První manželkou byla Mariana (1711–1740), druhou Apolonie Hájková (1711–1747) z č. p. 9 a třetí Lucie, dcera Antonína Palicii, sedláka z č. p. 32.
1749–1767: Josef Lehkoživ (1717–1767) z č. p. 21, převzal grunt od vrchnosti
1767–1792: Karel Kořínek (1726–1800), převzal dům od vrchnosti, protože Josef Lehkoživ neměl potomky. Za manželku měl Annu Doleželovu z č. p. 29
1792–1804: Jan Kořínek (1772–1804), syn Karla. Jeho manželkou byla Kateřina Koucká z Popovic
1805–1813: Ignác Kvasnička (1783–1813), syn Martina Kvasničky z č. p. 46 se na grunt přiženil k vdově Kateřině
1813–1826: František Cholava ze Šelešovic se přiženil k vdově Kateřině
1826–1855: František Kořínek (1803–1855), syn Jana Kořínka. Za manželku si vzal Eleonoru (1806–1886), dceru Františka Šamánka z č. p. 22
1855–1892: Jan Kořínek, rolník (1829–1899), syn Františka. Oženil se s Rosalií (1836–1915), dcerou Jakuba Stavinohy z Drahlova a Josefy Navrátilové ze Zlobic. Měli děti: Josefu (*1859), Annu (1863–1927) zůstala svobodná, Anastázii (*1866–1928 v Napajedlích), Aloise (*1868–1937), Františka (1871–1891, souchotiny) a Josefa (1874–1874, psotník).
1892–1937: Alois Kořínek (1868–1937), syn Jana. Jeho manželka byla Františka (1866–?), dcera Josefa Brázdila z č. p. 50. Manželství bylo bezdětné.

Grunt číslo 4

1643–1676: stavení bylo zničené a neobydlené, předtím v něm žil Mikuláš Pekelec
1676–1686: Martin Kořínek (1637–1694), usadil se v domě s dovolením vrchnosti, pocházel z domu č. p. 3
1686–1711: Jiří Kořínek (1664–1711), syn Martina a jeho manželka Mariana, dcera Václava Pazdery z č. p. 48
1711–1747: Jakub Kořínek, syn Jiřího a manželka Kateřina (1693–1754), dcera Jana Pluhaře.
1747–1779: Pavel Komenda (1722–1787), syn Jana Komendy, dům vyženil sňatkem s Julianou (1732–1786), dcerou Jakuba Kořínka
1779–1808: Ignác Komenda (1755–1808), syn Pavla. Oženil se s Alžbětou Holubníčkovou (1755–1803) ze Sobělic.
1808–1825: František Komenda, Ignácův syn a jeho manželka Anna. Kvůli dluhům museli grunt předat svému věřiteli a odstěhovat se.
1825–1825: Josef Podešva, věřitel Františka Komendy
1825–1829: Jakub Dočkal, koupil grunt za 1 200 zlatých
1829–1835: Martin Žourek (*1803), syn Ignáce Žourka, sedláka z č. p. 8. Martin koupil grunt za 1 840 zlatých
1835–1855: Josef Kovalovský (1796–1855), držitel gruntu č. p. 40, koupil grunt č. p. 4 od Martina Žourka za 2 720 zlatých. Jeho první manželkou byla Mariana (1800–1834), dcera Josefa Bílka, sedláka ze Šelešovic, druhou ženou byla Anna (1811–1866), dcera Cyrila Opravila, sedláka ze Sobělic.
1855–1892: Ignác Kovalovský, čtvrtláník (1828–1900), syn Josefa. Jeho ženou byla Františka (1829–1910), dcera Jana Brázdila, sedláka z č. p. 50. Měli syna Matěje (*1857) a dcery Františku (*1864) a Olgu (*1871). Pracovala u nich děvečka, pacholek a pohůnek.
1892–1898: Ignác Stančík, syn Šebestiána Stančíka z Drahlova. Ignác dům vyženil sňatkem s Františkou, dcerou Ignáce Kovalovského
1898–1901: Josef Večeřa, čtvrtláník z č. p. 45, dům od Ignáce Stančíka koupil.
1901–1909: Josef Srna ze Zářičí, dům koupil od Josefa Večeře. Jeho manželkou byla Josefa z Vrchoslavic. Měli děti Josefa, Antonína a Anežku.
1909–?: František Kovalovský, rolník (1881–1950) a Anežka Lehkoživová (1880–1953) ze Sobělic. Děti se jmenovaly Milada (1908–1913, záškrt), Antonín, cukrář (*1909–1934, břišní tyfus), Zdenka (*1911), Milada (*1914), František (*1920) a Kateřina (9. 3. 1926 – 9. 3. 1926, udušení).

Grunt číslo 5

1640–1662: Pavel Strhan (1620–1665), byl český bratr. Jeho rodina držela grunt dlouhá léta předtím, protože dům se ve starých listinách nazývá Strhanovský.
1662–1668: Ondřej Zikmunt (1640–1668) z Nětčic, přiženil se ke Kateřině, dceři Matěje Pazdery, která dědila grunt č. p. 41. Pazdera si se Strhanem vyměnili grunty.
1669–1689: Jiří Foltýn, čtvrtláník z č. p. 16. Přiženil se ke Kateřině, vdově po Ondřeji Zikmuntovi
1696–1725: Jan Zikmunt (1668–1719), syn Ondřeje. Vrchnost jej na grunt usadila v roce 1696. Oženil se s Rosinou (1676–1721), dcerou Matěje Krbce.
1725–1749: Josef Zikmunt (1701–1749), syn Jana, grunt dědil. Jeho první ženou byla Kateřina (1700–1736) a druhou byla Kateřina (1717–1756), dcera Václava Lehkoživa.
1750–1770: Josef Kopeček (1717–1786). Přiženil se ke Kateřině, vdově po Václavu Lehkoživovi.
1770–1803: Jan Vrtěl (1742–1770), přiženil se k Barboře (1743–1791), dceři po Josefu Kopečkovi. Po Josefu Zikmuntovi a jeho ženě Kateřině zůstali tři synové, avšak grunt dědila dcera Kateřiny (Barbora) z jejího prvního manželství s Václavem Lehkoživem.
Druhou ženou Jan Vrtěla byla Rosalie (1774–1806), třetí Anna (1782–1808), dcera Jiřího Petříka z Vážan a čtvrtou ženou byla Justina.
1803–1817: František Vrtěl (1783–1817), syn Jana, grunt dědil. Oženil se s Janou (1786–1859), dcerou Jana Šamánka, sedláka z č. p. 22.
1817–1827: Jana Vrtělová, vdova po Františkovi
1827–1836: Jan Vrtěl (1804–1836), syn Františka a Jany. Oženil se s Kateřinou, dcerou Jana Šamánka, sedláka z č. p. 25
1837–1856: Josef Plaček (1817–1879), syn Isidora, sedláka z č. p. 32. Přiženil se ke Kateřině, vdově po Janu Vrtělovi.
1856–1891: Jan Vrtěl, rolník (1834–1915), syn Jana a Kateřiny. Za ženu si vzal Františku (1835–1881), dceru Vincence Krbce. Měli syna Františka, (*1858) dobrovolník III. pěšího pluku v Olomouci, dceru Zdenku (1864–1947) a Boženu (*1875)
1891–1925: Karel Adamec, rolník (1861–1937), syn Kašpara, sedláka z Hulína a jeho manželky Františky Žourkové ze Záhlinic. Karel se přiženil ke Zdence (1864–1947), dceři Jana Vrtěla.
1925–?: Oldřich Adamec (1895—1977), syn Karla, grunt dědil. Jeho manželkou byla Libuše (1903—1982), dcera Josefa Přikryla z č. p. 80. Sňatek měli 23. 2. 1925.

Grunt číslo 6

1635–1643: Matěj Pazdera (1610–1671) a jeho manželka Anna (1610–1676)
1643: grunt lehl popelem při nájezdu Švédů nebo císařských vojáků, pole leželo úhorem
1669–1689: Jiří Foltýn (1628–1689), čtvrtláník z č. p. 16, se jako vdovec přiženil ke Kateřině, vdově po Ondřeji Zigmundovi.
1689–1710: Ondřej Foltýn (1661–1742), zdědil grunt po otci Jiřím. Oženil se s Hedvikou (1651–1717), vdovou po Tomáši Pištěckém, hospodském z č. p. 53.
1710–1745: Ondřej Foltýn (1686–1759), dělil grunt po otci. Jeho první manželkou byla Kateřina (1688–1750), dcera Bartoloměje Boháče, sedláka ze Sobělic. Za druhou ženu pojal Kateřinu, dceru Jakuba Ludeče ze Sobělic.
1745–1752: Jan Foltýn (1721–1779), syn Ondřeje mladšího. Měl manželku Marianu (1720–1746) a pak Alžbětu (1724–1774). V roce 1752 směnil grunt za s Josefem Plačkem za dům č. p. 13.
1752–1765: Josef Plaček (1719–1765) a Kateřina (1715–1755), dcera Václava Andriska z č. p. 13. Po smrti Kateřiny se Josef ještě jednou oženil, a to s Brigitou.
1765–1785: Jiří Ptáčník (1732–1802) ze Zlámanky získal grunt sňatkem s Brigitou, vdovou po Josefovi Plačkovi. Po její smrti se Jiří znovu oženil s Marianou (1726–1786), vdovou po Josefu Lehkoživovi.
1785–1816: František Plaček (1766–1830), syn Josefa Plačka. Oženil se s Eleonorou (1757–1835), dcerou Tomáše Cholavy, sedláka z č. p. 24.
1816–1826: Ignác Plaček (1793–1826), syn Františka. Jeho ženou byla Petronila Křižanová z Břestu.
1826–1844: Ciprian Zmidlený, přiženil se k vdově Petronile Plačkové.
1844–1869: Jan Plaček (1822–1869), syn Ignáce a Petronily. Oženil se s Annou, dcerou sedláka Josefa Procházky z Nětčic.
1869–1872: Anna Plačková, vdova po Janovi
1872–1901: Antonín Arnošt (1846–1901) z Kelnovic, grunt vyženil sňatkem s Františkou Plačkovou (1849–1919), dcerou Jana Plačka a Anny Procházkové. Rodiče Antonína byli František Arnošt a Johana Hradilová z Kelnovic.
1901–1909: Františka Arnoštová, vdova po Antonínovi, dům prodala a odstěhovala se do Kroměříže, Havlíčkova 100. Zemřela 2. 3. 1919.
1909–1910: Langer a Kaufmann, židé z Kojetína, kteří grunt koupili do Františky Arnoštové
1910: Langer s Kaufmannem rozprodali polnosti a zbyla jen hospodářská stavení
1910–1929: Karel Zezula (1862–1943) narozený v Drahlově, sedlák z č. p. 46. Dům koupil od židovských obchodníků. Pronajímal jej například Anně Žourkové (matce učitele Josefa Žourka) nebo rodině Přikrylové. Jeho sestra Aloisie Zezulová (1858–1892) byla manželkou Františka Žourka (1858–1915) sedláka z č. p. 8. František byl bratr zesnulého Josefa Žourka staršího, otce učitele Josefa Žourka. Manželkou Karla Zezuly byla Marie Kvasničková (1866–1919), dcera Františka Kvasničky a Marie Plačkové a také dědička gruntu č. p. 46.
Společné děti Karla Zezuly a Marie: Ludmila (1897–1899, zánět průdušek), Božena Krbcová-Prokešová (1891–1941), Bohumila Matušková (1893–1949), Karel (1894–1946), Marie (1896–1896), Marie (*1900), Vojtěch (1901–1957), Oldřich (1907–1980).
1929–1947: Alois Kvasnička (1864–1947) sedlák z č. p. 19, koupil dům od Karla Zezuly. Jeho manželkou byla Emílie (1868–1918). Rodiče Aloise byli Jan Kvasnička a Mariana Hubíková. Rodiče Emílie byli Petr Kovalovský, čtvrtláník z č. p. 41 a Františka Chmelová.

Grunt číslo 7

podsedek

1671–1684: Jiří Palica (1623–1688), původně vlastnil grunt č. p. 45, ale v roce 1671 jej násilím spolu s manželkou Marianou přeložili právě na podsedek č. 7. Byl český bratr, příslušník Jednoty bratrské.

1684–1711: Jan Palica (1658–1711) byl synem Jiřího. Jeho manželkou byla Alžběta Krčová (1665–1719) ze Šelešovic.

1711–1730: Vavřinec Palica (1688–1970), syn Jana, a jeho manželka Anna.

1730–1739: František Vladař ze Zdounek, oženil se s vdovou Annou Palicovou.

grunt

Od roku 1749 se z podsedku stal grunt. K zemědělské usedlosti se přiřadilo pole od č. p. 49. A z čísla 49 se naopak stal podsedek.

1739–1760: Ignác Palica (1714–1784), syn Vavřince a Anny Palicových. Oženil se s Marianou (1717–1780), dcerou Jana Drábka z Věžek.

1763–1790: Jáchym Palica (1740–1810), Ignácův syn. Jeho ženou byla Anna, dcera Jindřicha Foltýna, sedláka z č. p. 17.

1790–1803: Jáchym Šamánek (1766–1803) z č. p. 39, syn čtvrtláníka Pavla Šamánka, se na grunt přiženil k dceři Jáchyma Palici Julianě.

1804–1807: Václav Plaček (1781–1807), syn Jana Plačka, dům vyženil sňatkem s Julianou Šamánkovou.

1807–1814: Václav Stratil z Nětčic. Přiženil se k vdově Julianě Plačkové (Šamánkové).

1814–1834: Josef Šamánek (1793–1834), syn Jáchyma a Juliany Šamánkových. Jeho ženou byla Františka, dcera rolníka Jiřího Lehkoživa z č. p. 21.

1835–1848: Tomáš Jášek (1801–1848), syn sedláka Jana Jáška z Uhřičic. Oženil se s vdovou Františkou Šamánkovou.

1848–1859: Františka Jášková, vdova po Tomášovi.

1859–1887: Josef Jášek (1839–1905, zánět ledvin) – **rakouský politik české národnosti, poslanec Moravského zemského sněmu** – syn Tomáše. Oženil se s Františkou Bajerovou (1832–1908), dceru Petra Bajera a Eleonory Krbcové. Měli dcery: Anežku (1860), Zdenku (1863) a Svatavu (1868–1873, spála). Pracovali pro ně pacholek, pohůnek (byl hluchý) a dvě děvečky (jedna z nich byla slepá na jedno oko). Jáškovi dožili na č. p. 76.

1887–1921: Augustin Vrzal (1861–1928). Byl synem Vincence Vrzala sedláka z Popovic a jeho manželky Marie, dcery Ignáce Vrzala z Popovic. Augustin si za manželku vzal Zdenku Jáškovou (1863–1924), dceru Josefa Jáška a Františky Bajerové. Měli syna Miloše (1889) a dceru Marii (1894–1912, leukémie). Zaměstnávali chůvu, děvečku a dva pacholky.

1921–1953: Miloš Vrzal (1889–1953), syn Augustina. Oženil se s Anežkou Krbcovou (1893–1958), dcerou sedláka Josefa Krbce z č. p. 34 a 38 a Marie Vrtělové.

1953–?: Karel Zezula (1920–2019), syn Karla Zezuly (1894–1946), sedláka z č. p. 19, a Marie Kvasničkové (1894—1951). Její rodiče byli Alois Kvasnička a Emílie Kovalovská. Karel dům vyženil sňatkem s Ludmilou (1922–2012), dcerou Miloše Vrzala a Anežky Krbcové.

Grunt číslo 8

podsedek

1620–1662: Jan Krejčí

1662–1691: Jan Krkulka, na podsedek jej dosadila vrchnost

grunt

Mezi léty 1715–1749 vyměnila vrchnost polnosti mezi č. p. 8 a č. p. 41, a tak se č. 8 stalo gruntem a č. 41 podsedkem

1719–1746: Jiří Strhan (1688–1746), syn Jiřího, sedláka z č. p. 41. Oženil se s Julianou, dcerou Jiřího Kováře, z č. p. 29

1746–1755: Jan Strhan (1724–1765), syn Jiřího, grunt dědil. Jeho manželka se jmenovala Anna.

1755–1783: Pavel Šamánek (1731–1803), syn Pavla, sedláka z č. p. 19. Vrchnost jej usadila na grunt, když vdova Anna Strhanová odešla z Rataj. Za ženu si vzal Kristinu (1729–1800).

1783–1801: Jiří Žemla (1761–1801) z Křenovic se přiženil k Marianě (1763–1796), dceři Pavla Šamánka, dědičce gruntu. Jeho druhou ženou byla Anna (1776–1847), dcera Martina Kvasničky, sedláka z č. p. 36

1801–1814: Ignác Žourek (1778–1814), syn Šebestiána, sedláka z Třebětic. Přiženil se k Anně, vdově po Jiřím Žemlovi.

1814–1830: Anna Žourková (1776–1847), vdova po Ignáci Žourkovi

1830–1842: Jan Žourek (*1803), Ignácův syn, a Josefa (1807–1840), dcera Filipa Bochořáka, sedláka ze Štěchovic.

1842–1853: Jan Žourek (1786–1870), bratr Ignáce a strýc Jana, sedlák z č. p. 12. Dům koupil od strýce Jana za 4 840 zlatých. Jeho ženou byla Pavlína Kytlicová (1785–1859).

1853–1880: František Žourek, rolník (1818–1893), syn Jana. Oženil se s Marianou (1819–1879), dcerou Antonína Dratvy. Měli dceru Marianu (*1855), syna Františka (*1858), byl v učení za Olomoucí, pak odešel do Prahy a syna Josefa (*1862).

1880–1915: František Žourek, rolník (1858–1915), syn Františka. Jeho první manželkou byla Aloisie Zezulová (1858–1892), sestra Karla Zezuly a dcera Josefa Zezuly, sedláka z Drahlova. Jejich společné děti byly: Žofie (1880–1882 souchotiny), Marie (*1881), Josef (1883–1885, souchotiny), Františka (*1885), František (*1887).

Druhou manželkou byla Františka Bílková (1869–1944) z Nětčic, dcera Josefa Bílka z Nětčic a Anny Vrzalové z Popovic.

1915–1918: Františka Žourková (1869–1944)

1918–1931: Josef Tupý (1889–1931), syn sedláka Antonína Tupého z Trávníku. Dům vyženil sňatkem s Annou Žourkovou (1894–1960), dcerou Františka a Františky Žourkových.

1931–?: Anna Tupá (1894–1960), vdova po Josefovi Tupém.

Obec respektuje zásady ochrany osobních údajů, proto neuvádí majitele domů, kteří se narodili před méně než 100 lety.

zdroj: Muzeum Kroměřížska, p. o.
Moravský zemský archiv v Brně
Hřbitov Rataje
zpracovala: Jana Hlavinková

V LEDNU BYLA SPOLEČNÁ NAHÁŇKA MYSLIVECKÝCH SPOLKŮ Z RATAJ A NĚTČIC

V lesní části honitby Nětčice a Rataje se v sobotu 4. ledna konala naháňka na černou zvěř. Lovu se zúčastnilo cca 70 střelců a skupina 20 honců se psí smečkou v jedné velké uzavřené leči. Začátek naháňky byl v 9 hodin a samotná akce trvala až do odpoledne, kdy proběhlo ošetření zvěře a slavnostní výřad, na kterém jsme vyložili 29 divočáků. Lovecký den jsme zakončili slavnostní večeří pro oba dva myslivecké spolky v kulturním domě v Nětčicích. Za Myslivecký spolek Rataje bych chtěl poděkovat všem zúčastněným za vzornou organizaci a bezpečné zacházení se zbraněmi.

text: Zdeněk Ondruch

ŠKOLNÍ ROK SE CHÝLÍ KE KONCI A MÁME ZA SEBOU SPOUSTU KRÁSNÝCH ZÁŽITKŮ

Rok 2025 byl ve škole v Ratajích opět plný aktivit, které nejen obohatily vzdělávací proces, ale přinesly i mnoho zábavy, nových zkušeností a skvělých zážitků. Naše škola se může pochlubit nejen velmi dobrými výsledky ve vzdělávání, ale i bohatým programem, který zahrnoval tradiční akce, projekty zaměřené na zdraví, umění i bezpečnost, a to vše s cílem nabídnout dětem nejen znalosti, ale i prostor pro jejich osobní růst a kreativitu.

Zdravá pětka

Po Vánocích se naši žáci pustili do projektu Zdravá pětka, který se zaměřuje na podporu zdravého stravování a zdravého životního stylu. V rámci projektu se žáci dozvěděli, jaké potraviny jsou pro naše tělo prospěšné a jak správně

sestavit vyvážený jídelníček. Zábavnou formou si děti vytvářely vlastní zdravé talíře a na vlastní kůži si vyzkoušely různé činnosti, které jim pomohly lépe pochopit význam správné výživy.

Ochutnávka exotického ovoce

V rámci projektu se uskutečnila také ochutnávka exotického ovoce a sýrů, kterou jsme zorganizovali ve spolupráci s firmou Bovys, s. r. o., v rámci programu Ovoce a mléko do škol. Žáci měli možnost ochutnat ovoce, jako je mango, nashi, avokádo a kiwi. K tomu si pochutnali na kvalitních mléčných výrobcích, především sýrech, které byly součástí školního programu zaměřeného na zdravou výživu. Ochutnávkou nás provedlo Bovýskovo praktické zábavné video.

Ratajský kos

Na jaře naše škola uspořádala tradiční soutěž ve zpěvu Ratajský kos, která se stala neodmyslitelnou součástí školního kalendáře. Letos se děti i žáci zapojili do tematických písní o zvířatech. Porota měla náročné rozhodování, ale každé vystoupení bylo ukázkou odvahy vystoupit přede všemi. Na závěr si každý účastník odnesl malou odměnu.

Řekni mi, co čteš

V měsíci knihy probíhala soutěž „Řekni mi, co čteš", v rámci které žáci představili své oblíbené knihy. Každý žák od 1. až po 5. ročník měl možnost sdílet své dojmy z knihy, kterou si přečetl, a doporučit ji ostatním. Besedy o knihách podpořily nejen čtenářské dovednosti, ale i schopnost vyjádřit své názory a komunikovat se spolužáky.

Wellbeing, bezpečí a vztahy

V rámci péče o duševní zdraví a bezpečnost dětí proběhlo několik důležitých projektů a aktivit zaměřených na wellbeing. Jedním z témat bylo bezpečné chování na internetu. Žáci se učili, jak rozpoznat nebezpečí, jak chránit své soukromí a jak se správně chovat v on-line prostředí. Dalším důležitým tématem bylo Vyloučení a vztahy v kolektivu. Žáci se dozvěděli, co to znamená být vyloučen z kolektivu, jaké to může mít následky a proč je důležité být si navzájem oporou. Skrze hry, diskuse i modelové situace se učili empatii, spolupráci a respektu. Velmi zajímavá a přínosná byla i beseda na téma „Proč se těším do školy," kde měli žáci možnost sdílet své pocity a uvědomit si, co všechno jim školní prostředí nabízí – nejen vědomosti, ale také kamarády, podporu, možnost rozvíjet se a cítit se dobře.

Návštěva školní inspekce

V březnu naši školu navštívila Česká školní inspekce, která měla za úkol prověřit, jaké jsou výsledky vzdělávání a celkové klima školy. Inspektoři navštívili několik hodin vyučování, prohlédli si školní prostředí a diskutovali s pedagogy i vedením školy. Výsledky inspekce byly velmi uspokojivé. Inspektoři ocenili přátelskou atmosféru ve škole, nápaditost výuky, vstřícný přístup k dětem i individuální podporu, kterou jim věnujeme. Byly vyzdvihnuté i mimoškolní aktivity a spolupráce s rodiči, kteří se podílejí na životě školy.

Předčasné přechody do městských škol: Trend, který nás mrzí

Ačkoliv škola Rataje dosahuje skvělých výsledků a těší se pozitivnímu hodnocení školní inspekce, v poslední době pozorujeme smutný trend, kdy někteří rodiče přehlašují své děti do škol ve městě ještě před dokončením 5. ročníku. Tento přechod je časem nezbytný, protože naše škola je pouze do 5. třídy, ale často s dětmi odcházejí předčasně i jejich mladší sourozenci, kteří by v naší škole mohli pokračovat. Odchody nás vždy mrzí nejen proto, že přicházíme o šikovné žáky, ale i proto, že jsme s nimi prožili kus jejich školní cesty a vytvořili jsme si k nim vztah. Mnozí rodiče sami uvádějí, že jsou s naší školou spokojeni, o to víc nás jejich rozhodnutí zasáhnou. A to nejen emocionálně, ale i pedagogicky. Rodiče si často neuvědomují, že děti, které jsou ještě v 5. třídě, nejsou zcela připravené na přechod do větší městské školy a vytrhávají je ze známého, stabilního prostředí. Vytrhávají je také z místní komunity, která pro ně může být důležitým základem pro rozvoj jejich sociálních dovedností a sebedůvěry. Přechod je pro ně náročný, zejména pokud ještě nejsou zcela zralé na to, aby se vyrovnaly s výzvami, které přináší větší školní prostředí.

I přes tento trend věříme, že i nadále budeme školou, která poskytuje kvalitní vzdělání, bezpečné prostředí a místo, kde se děti rády učí, tvoří a nacházejí přátele na celý život. Ráda bych poděkovala všem rodičům, učitelům a žákům za jejich podporu a spolupráci při vytváření příjemného a inspirativního školního prostředí.

text: Lenka Tunker

DOBROVOLNÍCI UKLIDILI OKOLÍ RATAJ OD ODPADKŮ

Na přelomu března a dubna se v Ratajích každoročně koná tradiční úklidová akce, během které se dobrovolníci pouštějí do odstraňování nepořádku z přírody. Ani letos tomu nebylo jinak. Skupinky místních i přespolních lidí se vydaly uklidit meze, remízky a okolí vodních toků v katastru obce.

Dobrovolníci se rozdělili do menších skupin a postupně prošli jednotlivé úseky potoků, aby je vyčistili od odpadu, který tam nepatří. Uklízelo se na vícero místech po katastru Rataj. Většinu nalezeného nepořádku tvořily plasty, sklo, kov a výjimkou nebyla ani celá vlečka střepů, kterou skupina našla v jednom z remízků. Odpad, který měl skončit v kontejneru nebo na sběrném dvoře, někdo vyhodil do přírody.

Uklízelo se i na loukách u Soběl ic, kde se pak všichni účastníci sešli, zaslouženě si odpočinuli a společně si opekli špekáčky.

„Akce se zúčastnili nejen jednotlivci, ale také například sokolové z Kroměříže, fotbalisté, místní hasiči a řada dalších dobrovolníků včetně dětí, které se také s nadšením zapojily. Všem moc děkuji za to, že byli ochotni obětovat sobotu kvůli úklidu odpadků v přírodě," poděkoval starosta Marek Zezula.

Akce ukázala, že lidem záleží na prostředí, ve kterém žijí.

text: Jana Hlavinková

UČITEL TI MŮŽE OTEVŘÍT DVEŘE, ALE VSTOUPIT DO NICH MUSÍŠ SÁM (NEZNÁMÝ AUTOR)

Pojmenování jednotlivých tříd je jaru velmi vstřícné. Jedna třída je plná Berušek a druhá třída Sluníček. Děti mají za sebou zimní čas bohatý na aktivity a děti ze třídy Berušek také přípravu na první krok do důležité životní etapy. Zápis a přijetí do základní školy je jedním z mnoha zlomových okamžiků v životě dětí a jejich rodičů. Co všechno již děti umí, měli rodiče možnost zhlédnout v předvánočním čase při setkání u vánočního stromu. Zazněly písně, básně, děti také ukázaly, že umí tančit. Odměnou byl dárek nejen pro ně, ale také pro rodiče.

Zdravotníček

Přehoupli jsme se do roku 2025 a už na nás čekala pohádka, možnost ukázat rodičům, jak trávíme den. Také díky rodičům jsme všichni mohli do školy vstupovat přes území Ledového království. Nápadité a velmi hezké výtvory dětí a rodičů vzbuzovaly obdiv. Pravidelné aktivity, řád a činnosti v navazujícím se rytmu poskytují dětem pocit bezpečí, jistotu a možnost užít si pobyt v mateřské škole v co největší pohodě. Neznámý autor v minulosti napsal: „Učitel ti může otevřít dveře, ale vstoupit do nich musíš ty sám." A tak se v mateřské škole snažíme dětem otvírat dveře poznání a každé z nich nabízejí jinou činnost. Jsme velmi vděčni, že jsou nám také nápomocni rodiče a spolupracující organizace. Jednou z nich je Český červený kříž s programem Zdravotníček, jehož zástupce ukázal hravou a praktickou formou dětem, jak se chovat v nestandardních situacích, jak pomoct kamarádovi, když je zraněný.

Princezny, princové a pohádky

Nechybí ani dveře zábavy a jedněmi z nejvselejších je karneval. Třídu Sluníček zaplnili piráti, princezny, superhrdinové, víly a jiné pohádkové bytosti. Během dopoledne si všichni vyzkoušeli hod na cíl, přenos míčku z bodu A do bodu B, správné přiřazování barev a nechyběl tanec a malá odměna. Těšíme se na další rok. Karneval umožní dětem převléct se do kostýmu a hrát roli jiné postavy. A tady se dětem otvírají dveře do pohádky. Děti si rády hrají pohádky a jednu si i zahrály, a to pohádku O Budulínkovi. Ale děti se setkaly také s profesionálním divadlem. Maňáskové divadlo Šikulka k nám zavítalo se sérií pohádek „Naše zdraví." Tato série byla složena ze tří pohádek. Princezna a vyprášený kožíšek byla vtipná pohádka o tom, že lež má krátké nohy. Adélka a zoubečky byla věnována holčičce Adélce, kterou bolelo bříško a zoubky. Vejtaha a kouzelná bylina dětem ukázala, že zdánlivě obyčejný dárek může být nakonec poklad.

Ve filharmonii

Hudební dveře nám otevřela lednová návštěva Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně, která dětem ukázala prostředí velkého orchestru. Kouzelný stroj času provedl děti historií hudby. Velký orchestr tvoří jednotliví hráči a o tom, jaké je to být povoláním muzikant, přišel dětem vyprávět pan Kovalovský. Děti se seznámily s houslemi a pojmenovávaly jednotlivé části nástroje. Pak podle melodie hádaly známé znělky z různých pohádek a také zjistily, že muzikanti ke hraní potřebují noty, podle kterých zahrají jakoukoli písničku či skladbu. Panu Kovalovskému velmi děkujeme za příjemně strávené dopoledne a těšíme se na další setkání.

Dobrodružství s Malým princem

Měsíc březen je již tradičně ve znamení knih a všeho, co s tím souvisí. Jsou knihy, které nás ovlivňují celý život a troufám si říct, že jednou z nich je také Malý princ. Muzeum Kroměřížska připravilo pro děti edukační

program „Za dobrodružstvím Malého prince“. Průvodkyně děti provedla světem Malého prince a zavedla je do tajemství světa přátelství. Děti hledaly odpověď na otázku: Víte, jakou hodnotu má přátelství? Co se skrývá pod pojmem zodpovědnost? Společně pak hledaly odpovědi nejen na tyto otázky, ale také sestavovaly svůj svět a malovaly přání. A tradiční březnová návštěva knihovny umožnila dětem se seznámit se systémem uspořádání knih. Kdo knihu píše, kdo do ní maluje obrázky a jak taková kniha vzniká. Paní knihovnice si pro děti také připravila knihy, které se řadí do kategorie novinek. Prostředí knihovny ve Zdounkách je přátelské dětem a děti si rády knihy prohlížejí a povídají si o knihách, které mají doma a které by chtěly mít.

Čtení a klapotání

No a dostali jsme se až ke dveřím čtení. Tématem třetího setkání kamarádů z první třídy a dětí ze třídy Berušky. Tématem setkání se stalo „Jaro v trávě“. Dopoledne plné písmenek, obrázků, básniček, veselosti a radosti ukázalo, co již kamarádi v první třídě umí, a na co se mohou děti z mateřské školy těšit. Svátky jara přivítaly děti již tradičním klapotáním. Sluníčka i Berušky si ho s hrkači, koledou a písní užily. Všem děkujeme za drobné odměny.

Mateřská škola je plná života a jsme velmi rádi, že se nám daří vytvářet klidné rodinné prostředí. Aktivity a činnosti, které v mateřské škole probíhají, jsou zajímavé a baví celý kolektiv. Tento fakt ocenila také paní inspektorka, která nás před nedávnem navštívila.

Čas běží dál a nás čeká zápis do mateřské školy a již se všichni těšíme na předání dárku maminkám. A hurá léto…

Práce učitelky v mateřské škole je sice velmi náročná, ale také zábavná a jsem ráda, že mohu vám rodičům poděkovat za podporu a spolupráci, paní ředitelce za kvalitní vedení a podporu a svým kolegyním za spolupráci.

Vyjádření České školní inspekce ve své podstatě pojmenovalo ty základy, které již vybudovány máme. Základy se skládají z funkčního Školního vzdělávacího programu, kvalitní vzájemné komunikace a respektujícího přístupu mezi dětmi i rodiči. A také aktivní spolupráce s pomáhajícími a podporujícími organizacemi. A můžeme stavět dál…

text: kolektiv MŠ Rataje

PŘÍBĚHY RATAJSKÝCH ZKAZEK PŘILÁKALY NA SILVESTROVSKÝ VÝŠLAP SPOUSTU LIDÍ

Silvestrovský výšlap patří v Ratajích k tradicím, které spojují místní obyvatele. Loňský ročník měl ale něco navíc. Starosta Marek Zezula se rozhodl pojmout trasu netradičně a naplánoval ji tak, aby účastníky provedl místy, ke kterým se vážou povídky kronikáře Josefa Žourka – Ratajské zkazky.

Místní se ráno 31. prosince 2024 sešli u fotbalového hřiště v Ratajích, odkud společně vyrazili na Havlovu nivu, poté pokračovali ke kapličce u Nětčic a na místo, kde podle pověstí stával mlýn. U každého zastavení starosta přítomným povyprávěl zkazku, která se k lokalitě váže, a všichni se zaujetím poslouchali.

„Tak velkou účast jsem nečekal, byla dvakrát taková co loni. Jsem rád, že se lidé zajímají o místo, kde žijí, a společně jsme si udělali moc hezkou procházku," vzpomíná starosta.

Trasa měřila téměř 10 kilometrů a zvládli ji všichni, mladí i senioři. Závěr výšlapu patřil společnému posezení v kulturním domě, kde na všechny čekala gulášová polévka.

Silvestrovský výšlap tak znovu potvrdil, že i poslední den v roce může být plný pohybu, setkávání a tradice, která propojuje minulost s přítomností.

text: Jana Hlavinková
foto: Ivana Machová

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA VYNESLA PŘES 51 000 KČ, PAK BYL KONCERT

Obyvatelé Rataj, Sobělic a Popovic mohli v sobotu 4. ledna potkávat skupinky koledníků převlečených za Tři krále. S koledou a přáním všeho dobrého do nového roku 2025 procházeli ulicemi, zvonili dům od domu a vybírali finanční příspěvky na pomoc potřebným v rámci tradiční Tříkrálové sbírky, kterou pořádala Charita ČR.

V letošním roce se koledníkům podařilo vybrat celkem 51 033 Kč, což je částka, která svědčí o štědrosti a ochotě místních pomáhat.

Tříkrálová sbírka, kterou každoročně pořádá Charita České republiky, patří mezi největší dobrovolnické akce u nás. Vybrané peníze putují na pomoc lidem v nouzi, nemocným, seniorům, matkám s dětmi v tísni, lidem s handicapem nebo těm, kteří se ocitli v těžké životní situaci. Část výtěžku bývá využita také přímo v regionech, odkud pocházejí dárci.

„Děkuji jak koledníkům, tak všem, kteří přispěli na dobrou věc. Nikdo z nás nikdy neví, kdy sám bude potřebovat pomoc," poděkoval starosta Marek Zezula.

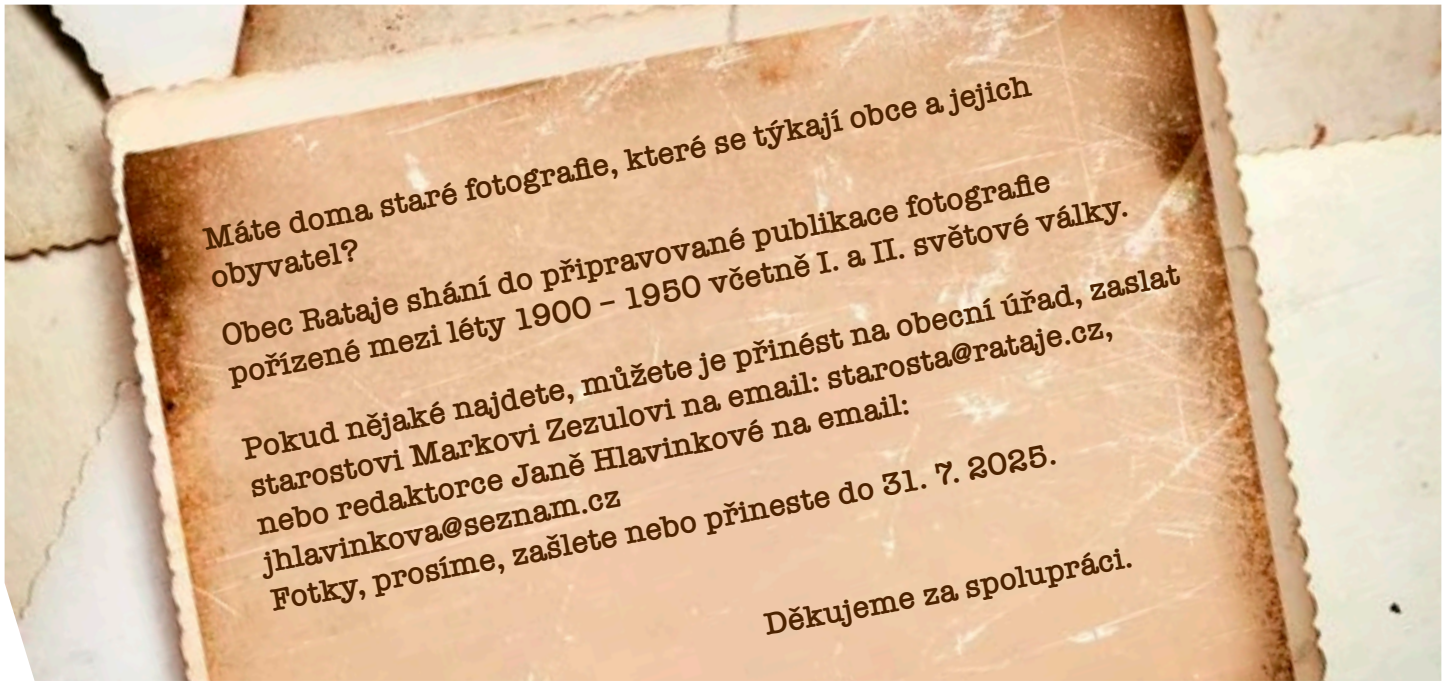
Den pak zakončil Tříkrálový koncert v kostele sv. Petra a Pavla v Ratajích s Pěveckým sborem Moravan z Kroměříže. Lavice byly zaplněné do posledního místa, protože do kostela přišli i ti, co jej běžně nenavštěvují. Přitáhla je atmosféra koncertu, která byla díky interiéru kostela velmi slavnostní.

text: Jana Hlavinková
foto: Ivana Machová

DĚTSKÉ ŠIBŘINKY PROMĚNILY KULTURNÍ DŮM V POHÁDKOVÝ SVĚT

Veselý karneval plný smíchu, barev, pohybu a pohádkové atmosféry se konal 15. února v kulturním domě v Ratajích. Sál se proměnil doslova v ráj pro děti. Barevné balónky visely ze stropu, hudba hrála a hned po příchodu se malí návštěvníci ponořili do karnevalového světa tak, že úplně zapomněli na čas.

Překvapením odpoledne se stali členové Sboru dobrovolných hasičů Rataje, kteří se převlékli za pohádkové postavičky a zcela zapadli mezi dětské masky. Největší úspěch sklidila Sněhurka, kterou děti obklopily hned, jakmile se objevila v sále.

Program byl nabitý. Děti si mohly zatočit kolem štěstí, užít si vystoupení kouzelníka Mavericka, nechat si na obličej namalovat obrázek nebo se zapojit do různých soutěží a her. Každý si přišel na své, ať už šlo o malé princezny, kovboje, zvířátka, čaroděje nebo hasiče.

Vrchol přišel v okamžiku, kdy se z balkónu snesla „sněhová nadílka“ z polystyrenových kuliček. Děti jásaly a tančily v drobných kuličkách, jako by právě začalo opravdové kouzelné sněžení.

Šibřinky se vydařily na jedničku. Děti odcházely domů s úsměvem na tváři, malovanými obličeji a spoustou zážitků, na které budou dlouho vzpomínat. Členové Sboru dobrovolných hasičů Rataje byli také spokojeni, jako organizátorům se jim podařilo splnit cíl akce – vykouzlit co nejvíce dětem úsměv na tváři.

text: Jana Hlavinková
foto: SDH Rataje

OBECNÍ PLES MĚL REKORDNÍ NÁVŠTĚVNOST I POČET CEN V TOMBOLE

V sobotu 8. února 2025 se v Ratajích konal Obecní ples a potvrdilo se, že jde o jednu z nejvyhledávanějších společenských akcí v Ratajích. V sobotu 8. února se v kulturním domě sešlo okolo 220 místních i přespolních, což je za poslední roky rekordní účast.

Vstupenky šly do předprodeje a během několika dnů byly beznadějně vyprodány, což svědčí o oblíbenosti akce. Aby se všichni pohodlně vešli, připravili pořadatelé sezení nejen v kulturním domě, ale i v přilehlé hospodě.

„Vnímám, že ples má rok od roku vyšší úroveň. Pamatuji si doby, kdy před deseti lety spousta lidí přišla na ples v riflích a ve svetru, a letos měla většina účastníků hezké společenské oblečení. I my se snažíme dělat akci rok od roku na lepší úrovni, proto jsme letos nabídli i širší výběr občerstvení. Věřím, že to povede k tomu, že si lidé přestanou nosit obložené talíře z domova," míní starosta Marek Zezula.

Ples slavnostně zahájil starosta, který přivítal všechny přítomné a popřál jim příjemnou zábavu.

Velkým tahákem plesu bývá každoročně tombola, a letošní ročník byl v tomto ohledu výjimečný. Starosta ji vyhlašoval o půlnoci a na návštěvníky čekalo okolo 150 cen. Hlavní cenou byl kávovar v hodnotě 15 000 Kč, který do tomboly věnovala obec. Nechyběla ale ani spousta dalších hodnotných výher: od elektroniky po dárkové balíčky.

„Obec Rataje děkuje všem štědrým sponzorům, kteří do tomboly přispěli. Díky nim se prodaly všechny losy už ve 22 hodin, protože o ceny byl opravdu veliký zájem," poděkoval starosta.

Celý večer doprovázela živá hudba, a když hrála kapela, taneční parket praskal ve švech a na tanečním tempu se neubíralo ani po půlnoci. Obec pro účastníky připravila občerstvení v podobě kanapek a koláčků, v hospodě bylo zajištěno pití. Nálada byla výborná a poslední hosté se začali rozcházet až po čtvrté hodině ranní.

text: Jana Hlavinková
foto: Ivana Machová

MLADÍ HASIČI ZE SOBĚLIC ZAMÍŘILI DO NOVÉ SEZONY V PLNÉ SÍLE

Děti společně se svojí trenérkou překonaly rok 2024 plný zážitků, závodů, překážek a výzev. Teď už ale probíhá aktivní příprava na rok 2025 a podle prozatímních výsledků jsou mladí hasiči na letošní sezonu připraveni v plné síle.

Vzhledem k věkovému složení dětí došlo k přerozdělení tréninků. Děti se scházejí každé pondělí a pátek v 17:15 v kulturním domě. V pondělí ti nejmenší (7 dětí ve věku od 3 do 6 let) a v pátek ti nejstarší (7 dětí ve věku od 9 do 13 let).

Letos máme na seznamu plno akcí, které jsou děti připravené zdolat. Ať už jsou to branné závody, 60 metrů překážek, hody v Sobělicích a další.

Když nám počasí nehraje do karet, dokážeme se s dětmi zabavit i jinak: děláme gymnastiku, cvičíme spolu anebo i kreslíme. Naposledy to byly krásné výtvory na téma „Co chtějí mladí hasiči zažít v létě".

Od dubna, když je příznivé počasí, probíhají tréninky na překážkové dráze a při prvních testech se ukázalo, jak na tom jsou jednotliví členové a myslím, že většina z nich trenérku Štěpánku překvapila.

Společně s několika rodiči a za přispění vedení obce jsme se velice rádi účastnili akce Ukliďme Česko a společně jsme posbírali odpadky v okolí potoka v Sobělicích, na loukách a kolem cesty od čističky odpadních vod.

A na závěr vyjádření naší trenérky Štěpánky:

„Jako trenérka našich sobělických mladých hasičů jsem moc ráda, že máme tolik dětí, které hasičský sport baví a jsme jak jedna velká rodina."

A já trenérce a dětem děkuji za čas, snahu a přístup k činnosti mladých hasičů.

text: Peter Resutík

HASIČI Z RATAJ UŽ MAJÍ ZA SEBOU ŘADU UDÁLOSTÍ

Letošní rok bude pro naši malebnou obec plný vzrušujících událostí a tradic, které spojují naše obyvatele a oslavují bohatou historii naší kultury. Na začátku roku jsme se sešli v kulturním domě v Ratajích, abychom uspořádali výroční valnou hromadu. Zhodnotili jsme uplynulý rok a naplánovali aktivity na ten nadcházející. Výroční valná hromada je nejen příležitost k diskusi, ale také k setkání s přáteli a okolními hasičskými spolky.

Na začátku března prošel naší vesnicí masopustní průvod. Jako každý rok byla akce pro všechny zúčastněné velice náročná, ale radostná. Jsme rádi, že jste s námi oslavili tuto veselou událost, kde jste si mohli prohlédnout naše masky, poslechnout hudbu a my mohli ochutnat spoustu dobrého jídla a pití. Je to skvělá příležitost, jak se podělit o radost a úsměvy mezi spoluobčany.

Na začátku dubna jsme se mohli zúčastnit velice významné akce, a to uctění památky a odhalení pamětní desky věnované navigátorovi a pilotovi 311. bombardovací perutě RAF Františku Machálkovi. V kulturním domě v Ratajích byla k vidění krásná výstava, poté jsme šli v průvodu k domu, kde František Machálek dříve bydlel. Odhalila se u něj pamětní deska, položily se věnce a zároveň nad námi proletěly dva letouny české výroby Aero L-159 Alca.

text: Filip Sedláček

MALÍ FOTBALISTÉ MAJÍ JARNÍ SEZONU ZA SEBOU

Děti z fotbalového oddílu TJ Sokol Rataje ukončily jarní část své soutěže. Po zimním období, kdy se tréninky odehrávaly v hale Základní školy Slovan a v naší malé tělocvičně, se děti znovu přesunuly na venkovní plácek v Ratajích a pustily se do příprav na jarní zápasy.

Pod vedením Davida Setinského se pravidelně scházelo 10 až 14 dětí, které tvoří partu s nadšením pro pohyb, hru a společný čas na hřišti.

Velké poděkování patří právě Davidovi, který se o děti stará a věnuje jim spoustu energie. Rádi bychom ale do týmu přivítali i dalšího dospělého, aby v tom nebyl sám. Každá pomoc se počítá.

Jarní část soutěže začala těžkým vstupem, porážkou 0:8 se Skašticemi, ale výsledky nikdy nebyly hlavním cílem. Důležitější je to, jak se děti během roku posunuly v herním projevu, týmové spolupráci i v chuti do hry. A v tom udělaly opravdu velký krok dopředu.

Děti během jara odehrály zápasy s týmy Skaštice, Rymice a Slavkov pod Hostýnem, poslední utkání sehrály 7. června doma se Slavkovem pod Hostýnem, čímž uzavřely celou sezonu.

Všem malým hráčům děkujeme za chuť, trpělivost a bojovnost. A rodičům a fanouškům děkujeme za podporu – bez nich by to nešlo.

JARNÍ SEZONA MUŽŮ 2024/2025: VÝBORNÉ VÝKONY, SKVĚLÉ SKÓRE

Mužstvo TJ Sokol Rataje má za sebou jarní část sezony 2024/2025. A nutno říct, že si v ní vedlo velmi dobře. Tým nasbíral řadu vítězství a několikrát nadělil soupeřům pořádnou porážku.

Zápasy přinesly vše: jasné výhry, remízy i domácí prohru. Vysoké výsledky jako 10:1 v Roštíně nebo 10:0 v Bařicích ukázaly ofenzivní sílu týmu. Poctivý výkon však hráči předváděli i v těžších utkáních – například v Martinicích či Lutopecnách, kde vybojovali remízu.

Tým zaslouží pochvalu nejen za výsledky, ale také za přístup, nasazení a týmového ducha. Poděkování patří i fanouškům, kteří mužstvo po celé jaro podporovali doma i venku.

VÝSLEDKY ZÁPASŮ V SEZONĚ 2024/2025 V SOUTĚŽI III. TŘÍDA, SK. B OKRESU KROMĚŘÍŽ

14. kolo	23. 03.	Rataje	3:1	Zahnašovice
15. kolo	30. 03.	Zlobice	2:5	Rataje
16. kolo	06. 04.	Martinice	0:0	Rataje
17. kolo	12. 04.	Rataje	5:0	Troubky
18. kolo	20. 04.	Dřínov	0:7	Rataje
19. kolo	27. 04.	Rataje	2:4	Zářící
20. kolo	04. 05.	Roštín	1:10	Rataje
21. kolo	10. 05.	Rataje	2:0	Žalkovice
22. kolo	18. 05.	Míškovice	0:5	Rataje
23. kolo	24. 05.	Ludslavice	1:4	Rataje
24. kolo	31. 05.	Bařice	0:10	Rataje
25. kolo	08. 06.	Rataje	0:3	Střílky
26. kolo	15. 06.	Lutopecny	1:1	Rataje

zdroj: Kroměřížský deník

ZAMYŠLENÍ NAD POČASÍM LETOŠNÍHO KONCE ZIMY Z POHLEDU PŘEDEVŠÍM ZEMĚDĚLSKÉ VEŘEJNOSTI…

Únor bílý – pole sílí.
Únorová voda, pro pole škoda.
V únoru prudký severníček – hojné úrody bývá poslíček.

Když se mnou redaktor České televize Josef Kvasnička chtěl udělat rozhovor, jak se projeví extrémně nízké srážky letošní zimy na budoucí úrodě na polích, dostal mě do svízelné situace. Není jednoduché na tuto zdánlivě jednoduchou otázku odpovědět. Neměl jsem v rozhovoru dostatek prostoru, a proto považuji za vhodné reportáž, která byla odvysílána 12. března na ČT 1 v hlavním zpravodajství, doplnit.

Období vegetačního klidu je sice za námi, ale do žní je ještě daleko a před námi mnoho neznámých, a přitom zásadních období, která ještě mohou výrazně ovlivnit výsledek úrody.

Přesto lze z průběhu zimního období přelomu 2024 a 2025 leccos usuzovat. Jsou to ovšem, tak jak to v životě bývá, protichůdné závěry.

Při povodních v září 2024 spadlo za čtyři dny 220 mm, což je třetina celoročního normálu. Následovalo velmi suché období zimních měsíců. Od listopadu 2024 do února 2025 spadlo jen 49 mm srážek, což není ani polovina dlouhodobého normálu. Přitom únor byl v tomto ohledu extrémně suchý (spadlo jen 3,6 mm, to je jen 14 % normálu). I když v půdě chybí v součtu proti normálu za uplynulé zimní období 66,5 mm, nemusí to ještě znamenat nějakou zásadní tragédii pro úrodu letošního roku. A to z několika důvodů.

V zimě se voda vypařuje velmi pomalu, takže její dostatek v půdě je zajištěný i nízkým množstvím srážek. Po celou dobu zimních měsíců, pokud pršelo nebo padal sníh, nespadlo naráz více než 5–6 mm. Půda proto nebyla slehlá, silnými mrazy promrzla do hloubky, a tak měla na konci února perfektní drobtovitou strukturu. Jarní příprava půdy, setí luskovin a jarního ječmene proto probíhaly za ideálních podmínek, které si už dlouho nepamatuji.

Naproti tomu nedostatek sněhu přes zimu je problém. To má zásadní vliv na zásobu spodní vody v průběhu několika následujících měsíců. Když dnešním malým dětem povídám, že jsem jako malý kluk stavěl doma na dvoře iglú, a že před dvaceti lety jsme museli udržovat průjezdnou vedlejší komunikaci mezi Popovicemi a Zlobicemi, kdy byla krajina zasypána metrovými závějemi sněhu, hledí na mě, jako bych „spadl z Marsu". A tak paradoxně, ne díky sněhové pokrývce, ale díky loňským zářijovým záplavám, je doposud dostatek vody ve spodních vrstvách půdy.

Co říci k pranostikám, které charakterizují únor, poslední měsíc zimy? Pranostika o sněhu je platná, jde totiž ani ne tak o sníh v únoru, jako spíše o to, co z něho zbývá v březnu. O vláhu, kterou pozvolným táním pole dokonale prosákne. Navíc sněhová pokrývka chrání ozimy před velkými mrazy. A nejde jen o dostatek vláhy. Dostatek sněhu chrání ozimy před výkyvy teplot. Některé odrůdy ozimých plodin ztrácejí na konci zimy schopnost odolávat výkyvům teplot nad a pod bodem mrazu. Dobře si pamatuji leden a únor roku 2012. Tehdy vymrzly nebo byly poškozeny prakticky všechny porosty ozimých pšenic. Způsobil to průběh počasí. Došlo k náhlému výraznému oteplení několika dnů a vzápětí prudkému ochlazení bez sněhové pokrývky.

Druhá a třetí pranostika zdůrazňují význam normálního průběhu zimy, studeného února pro dobrou budoucí úrodu. Únor 2025 byl ze všech zimních měsíců nejchladnější, takže v tomto smyslu jsou pranostiky pro úrodu letošního roku nadějné.

Globálním oteplováním Země dochází k podstatným změnám počasí a k extrémním situacím. Připadá mi, že jednotlivé roky jsou výrazně rozdílné a nepředvídatelné. Příkladem je srovnání loňského a letošního února. Únor 2024 byl výrazně vlhký a extrémně teplý a únor 2025 zcela opačný, extrémně suchý a relativně chladný.

O to složitější je pochopit, zda pranostiky platí a mají smysl. O to horší to mají v současné době zemědělci, musí technologii pěstování plodin přizpůsobit změnám podmínek, musí přemýšlet o každém vstupu do porostu, zda bude mít nějaký přínos.

V závěru zamyšlení bych se těm, kdo sledovali reportáž, chtěl omluvit. Téma nelze zkrátit do jedné věty, což zbylo po odvysílání z televizního šotu. Nestalo se tak mou vinou.

text: Josef Sedláček

SVĚTÁCI ROZESMÁLI PLNÝ SÁL

Film Světáci z roku 1969 patří k pokladům české kinematografie a jeho hlášky znají lidé dodnes zpaměti. Není divu, že divadelní zpracování oblíbené komedie vzbudilo mezi obyvateli Rataj velké očekávání.

Divadelní spolek ze Slavkova pod Hostýnem přivezl do místního kulturního domu svou verzi slavného filmu v sobotu 29. března. Režisérka Miluše Václavková připravila s herci pečlivě nastudované představení, které nezapřelo inspiraci známým filmem. Nechyběla ani živá hudba, která hře dodala další rozměr a přiblížila ji divákům ještě intenzivněji.

Sál byl zaplněný do posledního místa a diváci s napětím očekávali, jestli zazní jejich oblíbené hlášky. A nezklamali se. Smích, potlesk i výrazy nadšení provázely celé představení. Herci si rychle získali přízeň publika a díky jejich přesvědčivému projevu si každý divák v sále odnesl skvělý kulturní zážitek.

Atmosféra připomínala skutečné divadlo, do kterého se kulturní dům ten večer proměnil. Na závěr starosta Marek Zezula poděkoval hercům a herečkám za skvělý výkon. Dámy obdaroval kytičkou a celé vystoupení zakončil dlouhý a upřímný potlesk publika, které ocenilo jak herecké výkony, tak samotný výběr hry.

text: Jana Hlavinková
foto: Ivana Machová

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ VELKÁ ZEBRA

LESNÍ ALTÁNEK V RATAJSKÉM LESE NATŘELI PŘÁTELÉ PŘÍRODY

V květnu se v ratajském lese sešlo několik dobrých lidí, aby natřeli lesní altánek, který zde stojí od roku 2017 jako věrná kopie svého původního předchůdce. Altánek byl tehdy nově vybudován z iniciativy Honebního společenstva Rataje a na valné hromadě v roce 2013 bylo odsouhlaseno i jeho financování. Nakonec však tuto nádhernou stavbičku i s výkupem malé části pozemku financoval Obecní úřad Rataje. Nyní, když byl čas na jeho přetření, mohlo honební společenstvo alespoň financovat jeho nový nátěr s nějakým tím občerstvením pro skvělé brigádníky. Všem, zvláště pak malým natěračům, patří velké poděkování za vynikající výkon.

Honební společenstvo Rataje v kostce

Honební společenstvo Rataje je společenství majitelů honebních pozemků z katastrálních území Rataj, Popovic, Sobělic, Kroměříže a Jarohněvic (pole, lesní pozemky, záhumenky a podobně). Převážně z obcí Rataje, Popovice a Soběl ice má tak cca 170 členů. Honební společenstvo Rataje bylo založeno podle zákona o myslivosti a je tak držitelem společenství honitby o výměře cca 1300 hektarů a pronajímá naši honitbu Mysliveckému spolku Rataje, který ji obhospodařuje. Honebnímu společenstvu tak vzniká finanční příjem, ze kterého může například financovat již zmíněný nátěr lesního altánku, nebo přispívat na hudebníky na Svatohubertské mši svaté, kterou organizuje. Mimo to se může také rozhodnout o větší investici na valné hromadě honebního společenstva, která se uskuteční na podzim letošního roku.

text: Richard Zezula

PAMÁTKA S PŘÍBĚHEM – ZTRACENÉ VESNICE

Zmizelá ves Medonice: záhada mezi Ratajemi a Kroměříží

Mezi Ratajemi, Šelešovicemi, Jarohněvicemi a Drahlovem se kdysi rozkládala ves, o které dnes víme jen velmi málo. Jmenovala se Medonice a její osud je zahalen tajemstvím. Nikdo přesně neví, kde ležela, kdy zanikla, ani proč. Přesto se jméno dávno ztracené osady zachovalo až do dnešních dnů – a to možná jen díky náhodě.

První písemná zmínka o Medonicích pochází z roku 1369, kdy biskup Mikuláš prodal ves rytíři Markvartovi z Modřic. A pak se dlouho žádný záznam neobjevil. Další zprávy se objevují až v 16. století. Podle historických záznamů měly Medonice rozlohu přibližně dva kilometry na délku a 700 metrů na šířku.

Zaniklou samotou se ve svých „Zkazkách" zabýval i učitel Josef Žourek, který pátral po mlýně a mlynářce, jež podle vyprávění na místě bývaly, a zapsal vyprávění starých pamětníků.

Historik F. V. Peřinka uvádí, že Medonice zmizely z povrchu zemského už v 16. století. O to, komu vlastně patřily, se vedl složitý spor. Zatímco Kroměříž si nárokovala medonické pozemky jako součást stolního statku, ratajští obyvatelé je užívali a platili za ně poplatek biskupovi. Jenže když se jim placení přestalo líbit, biskup jim užívání zakázal. Ratajští si stěžovali své vrchnosti, Matyáši Žalkovskému ze Žalkovic, a v březnu 1586 padl rozsudek: Medonice patří Kroměříži.

Pozemky pak přešly do užívání sedláků z Jarohněvic, Šelešovic a Drahlova. Ratajským dovolil biskup alespoň pást koně na území bývalé vsi.

Co ale způsobilo zánik Medonic? Domněnky se liší. Někteří si myslí, že ves zničilo válečné tažení, jiní odhadují její konec na období válek Jiřího z Poděbrad s Matyášem Korvínem. Možná přišla armáda, vypálila ves a lidé buď padli, nebo utekli do okolních obcí. Domů se už nikdy nevrátili. Možná jen dál obdělávali své bývalé pozemky bez toho, aby si tam znovu postavili dům.

Všechlapy: ves, kterou pohřbil mor nebo oheň?

Mezi Ratajemi, Šelešovicemi a Nětčicemi kdysi stávala malá ves jménem Všechlapy. Dnes ji připomíná jen jméno, kus polní trati s názvem Bujská a několik neurčitých stop v kronikách. Přesto je jisté, že Všechlapy skutečně existovaly. A právě to, že se o nich dochovalo tak málo, činí jejich příběh o to záhadnější.

Podle vyprávění stálo ve vsi 20 až 30 hliněných domků. Žili tam především pastevci a zemědělci, kteří obdělávali půdu a starali se o dobytek. Ves měla také dvůr a vinohrady, což naznačuje, že nešlo jen o nepatrnou osadu. A pak, stejně jako Medonice, zmizela.

Co se stalo? Jedna pověst říká, že ves vymřela při morové epidemii. Nikdo nepřežil, lidé zemřeli ve svých staveních a jejich domy se postupně rozpadly. Jiná verze ale tvrdí, že vesnici vypálilo vojsko. Kdo a proč, to už historie neprozradila.

Jisté je, že Všechlapy se v roce 1447 objevují ve staré listině. Vlastnili je bratři Hynek a Jan. V roce 1494 byly už Rataje v majetku Václava z Ludanic, který je převedl na svého strýce Hynka z Ludanic. A nakonec se Všechlapy objevují naposledy v roce 1542. Už se však nepíše o vsi samotné, ale jen o vinohradech.

Zprávy tedy končí stejně nenápadně, jako celá obec zmizela. Žádný kámen nezůstal, žádná zeď se nedochovala. Zůstalo jen jméno a několik domněnek. Zanikly Všechlapy náhle, v plamenech, nebo pomalu a tiše, pod tíhou nemoci? To už dnes nikdo neví.

Jen Bujská, ta stará polní trať, si možná dodnes něco pamatuje.

text: Jana Hlavinková
zdroj: Miroslav Dostál

ODNESTE SI DOMŮ KOUSEK RATAJ

Na pietním aktu k odhalení pamětní desky letci RAF Františku Machálkovi se nejen vzpomínalo, ale také se prodávaly krásné upomínkové předměty s ratajskou tématikou. A protože o ně byl velký zájem, nabízíme je i teď k prodeji přímo na obecním úřadě.

Jestli hledáte malý dárek, suvenýr nebo prostě něco, co vám připomene Rataje, stavte se. Prodáváme během úředních hodin, platba v hotovosti.

ČÍM MŮŽETE UDĚLAT RADOST SOBĚ A SVÝM BLÍZKÝM?

- *Hrníček s kostelem sv. Petra a Pavla – kresba Marek Zezula (160 ml)*
  120 Kč
- *Pamětní brožura o letci RAF Františku Machálkovi (56 stran)*
  150 Kč
- *Dřevěná magnetka s kresbou kostela sv. Petra a Pavla (5 × 6 cm)*
  30 Kč
- *Ratajské zkazky kronikáře Josefa Žourka (106 stran)*
  200 Kč – POSLEDNÍ KUSY

Ratajský zpravodaj (Obec Rataje – obecní zpravodaj), periodický tisk územního samosprávního celku, vychází 3× ročně.
Vydavatel a místo vydání: Obec Rataje, Rataje 139, 768 12 Rataje, IČO: 00287679, www.rataje.cz
Evidenční číslo zpravodaje: MK ČR E 19562. **Náklad:** 450 kusů. **Datum vydání:** 27. 6. 2025.
Redaktor, editor: Jana Hlavinková, jhlavinkova@seznam.cz, **grafika a DTP:** Monika Válková, **jazyková korektura:** Dana Klimešová.
Tisk: Tiskárna KATOS, s. r. o. **Foto:** Ivana Machová, Marek Zezula, Jana Hlavinková, Daniel Sucharski a archiv občanů a obce.